



**İstanbul  
Bilgi Üniversitesi**

# **İstanbul Bilgi Üniversitesi**

## **Avrupa Birliği Enstitüsü**

**Bildiri Özeti Kitabı**

**Gençlik Araştırmaları Konferansı**

**“Türkiye’den Avrupa’ya Gençlik Araştırmaları:  
İşsizlik, Göç, Dijitalleşme ve Aktivizm”**

**Tarih: 20 Mayıs 2023**

**Yer: İstanbul Bilgi Üniversitesi, santralistanbul Kampüsü**

**ISBN: 978-605-399-618-7**

**İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI**

[www.eu.bilgi.edu.tr](http://www.eu.bilgi.edu.tr)



**İstanbul  
Bilgi Üniversitesi**

## İstanbul Bilgi Üniversitesi

### Avrupa Birliği Enstitüsü

### Jean Monnet Mükemmeliyet Merkezi

## Bildiri Özeti Kitabı

### Gençlik Araştırmaları Konferansı

## “Türkiye’den Avrupa’ya Gençlik Araştırmaları: İşsizlik, Göç, Dijitalleşme ve Aktivizm”

### Editör: Didem Balatlıoğulları

**Bu Konferans aşağıdaki kurum ve kuruluşların koşulsuz desteği sayesinde mümkün olmuştur.**

İstanbul Bilgi Üniversitesi

İstanbul Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi

İstanbul Bilgi Üniversitesi Sosyal ve Beşeî Bilimler Fakültesi

İstanbul Bilgi Üniversitesi İşletme Fakültesi

İstanbul Bilgi Üniversitesi İletişim Fakültesi

İstanbul Bilgi Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü

İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları

İstanbul Bilgi Üniversitesi Radikalleşme Mükemmeliyet Alanı Üyeleri

## İstanbul Bilgi Üniversitesi

### Avrupa Birliği Enstitüsü

### Jean Monnet Mükemmeliyet Merkezi

## Bildiri Özetleri Kitabı

# Gençlik Araştırmaları Konferansı: "Türkiye'den Avrupa'ya Gençlik Araştırmaları: İşsizlik, Göç, Dijitalleşme ve Aktivizm"

Bu kitap, konferansa katılan yazarlar tarafından gönderilen bildiri özetlerinden oluşmaktadır. Yazarlar metinlerin içeriğinden bütünüyle kendileri sorumludur.

This book contains the abstracts submitted by the authors of the conference. Authors have complete responsibility for the content of their papers.

### İletişim

İstanbul Bilgi Üniversitesi, Avrupa Birliği Enstitüsü

Eski Silahtarağa Elektrik Santrali Kazım Karabekir Cad. No: 2/13 34060

Eyüpsultan / İstanbul

Telefon: 0212 311 53 63

Web Sitesi: [www.eu.bilgi.edu.tr](http://www.eu.bilgi.edu.tr)

E-posta: [europa@bilgi.edu.tr](mailto:europa@bilgi.edu.tr)



## İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	4
ÖNSÖZ.....	7
KONFERANS HAKKINDA .....	8
BİLDİRİ ÖNERİLERİ .....	11
KONFERANS DÜZENLEME KURULU .....	12
KONFERANS BİLİM KURULU.....	12
PANELLER VE MODERATÖRLER .....	13
BİLDİRİ ÖZETLERİ .....	14
Âdem ÇİÇEK .....	15
Türkiye'deki Hekim Adaylarının Yurt Dışına Göç Etme Eğilimleri .....	15
Ahmet Yusuf ÖZDEMİR .....	17
Avrupa ve Türkiye Arasında Selefi Hareketlerin Ulusaşırı İzdüşümleri.....	17
Alphan TELEK .....	19
2008'den Günümüze Gençlik Hareketlerinde Kuşak ve Sınıf İlişkisi: Y, Z, Prekarya .....	19
Anıl Kemal AKTAŞ.....	21
İVME Hareketi: Sivilin Sivili Bir Siyasi Hareket Denemesi.....	21
Aykut KARAHAN.....	23
Varoluşsal Tehcir Karşısında Ufukların Kaynaşması ve Kültürlerarası Öğrenme .....	23
Berk AYDENİZ .....	25
Pamukkale Üniversitesi'ndeki Tıp Öğrencilerinin Göç Etme Sebepleri .....	25
Bilge Ece ZEYREK & Barış GÜN.....	27
Dijital Canlı Yayıncılık ve Çevrim içi Kamusal Alan: Siyasetçilerin Katıldığı Twitch Yayınlarının İncelenmesi.....	27
Birce ALTIN .....	29
Almanya'ya Göç Eden Gençlerin Dijital Medya Kullanımı ve Oluşturdukları Ağlar .....	29
Buket ÖZDEMİR DAL & Gizem Nur EZME.....	31
Türkiye'de Göçmen Entegrasyonunda Gençlerin Yerine Eleştirel Bir Bakış .....	31

Büşra ÇELİK .....	34
Toplumsal Hareketler Bağlamında Üniversiteli Öğrenci Hareketleri ve Radikalleşme .....	34
Caner TURAN.....	36
Gençlik Çalışmaları Bağlamında Minör Pratikler: Doğaçlama Tiyatro Sanatının Gücü .....	36
Ceren KULKUL AKYUNAK.....	38
Beyin Göçü ve Sonrasını Anlamak: İstanbul'dan Berlin'e Göç Eden Gençlerin Deneyimleri Üzerine Bir Analiz.....	38
Deniz AKA .....	40
Erasmus Değişim Programından Uzun Süreli Göçmenliğe: Bir Beyin Göçü Örneği Olarak Almanya'ya Göç Etmiş Öğrenciler.....	40
Emine ATEŞ TAN.....	42
Gençliğin Asıl Sorunu Dijital Eşitsizlik mi Dijital Becerisizlik mi? .....	42
Enes DÖNMEZ.....	44
Prekarizasyon Bağlamında Gerçekliğin İnşası ve Öznel Deneyimde Medyanın Rolü .....	44
Engin ÖZTORNACI.....	47
Genç İşsizliği ve Dijital Göçmenlik .....	47
Ersin KOPUZ & Taha AYDOĞMUŞ.....	49
Türkiye'de Gençlik Politikalarının Oluşturulmasında Sivil Toplum Kuruluşlarının Rolü: Habitat Derneği Örneği .....	49
Esra VARHAN .....	53
Gençlerin Barınma ve Konut Sorunu: Krizden Çıkış Mümkün Mü? .....	53
Furkan EMİROĞLU .....	56
İstanbul'daki Gençlerin Radikal Demokrasi Algısı ve Siyasi Aktivizm Tercihleri .....	56
Güliden DEMİR .....	58
Mülteci/Göçmen Gençlerin Türkiye Algıları: Şişli ilçesi örneği .....	58
Hakan YILMAZ .....	60
Medya Alışkanlıklarında Kuşaklar Arası Farklılıklar: Medya Kullanıcılarının Davranışları Üzerine Nicel Bir Araştırma .....	60

İhsan Tarık ÇELİK.....	63
Diaspora Arabeskinin Tipografik Hâli: Bir Dışavurum Aracı Olarak Suriyeli Gençlerin Duvar Yazılar .....	63
İlknur KARAASLAN & Betül YILMAZ.....	65
Türkiye'de Gençlerin Güçlendirilmesine Yönelik Çalışmaların Farkındalığının Analizi.....	65
M. Alkım BAYRAKTAR.....	67
İstanbul'da Yahudi Genç Kuşağı Kesişimsellikler Üzerinden Okumak: Kuşaklar Arası Aktarımlar, Farklar, Kesişimsellikler .....	67
Mehmet İLHANLI .....	70
Barışı Konuşmanın Maliyeti: Genç Barış Aktivistlerinin Önündeki Engeller ve Mücadele Motifleri .....	70
Sema ÇINAR ALEVLİ .....	72
Kuşak Kimliği Problemi.....	72
Sibel UTAR .....	75
Geçmişin Yıkıntıları Arasında Yitirilmiş Yuvayı Aramak: Türkiye'deki Suriyeli Mülteci Gençler ve Nostalji .....	75
Tuğba GÖKDUMAN.....	78
İstanbul'da Gençlikten Yetişkinliğe Geçiş: Belirsizleşen Bir Gelecekte Bireysel Belirginlik Arayışları .....	78
KONFERANS PROGRAMI .....	80

## ÖNSÖZ

---

Gençlik Araştırmaları, farklı disiplinleri içinde barındıran oldukça disiplinler arası bir bilimsel çalışma alanı olarak sosyal bilimlerde kendine özgü bir yere sahiptir. Gençlik Araştırmaları alanı dünyanın pek çok yerinde olduğu gibi Türkiye'de de oldukça zengin bir içeriğe sahip olup, çok sayıda başarılı bilim insanının ulusal ve uluslararası ölçekte katkıda bulunduğu bir alandır. Bu alanda üretilen bilimsel çalışmalar her daim sadece sosyal bilim öğrencilerinin ilgi gösterdiği çalışmalar olmayıp, aynı zamanda politika yapıcılarının, sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerinin, siyasetçilerin ve medya uzmanlarının ilgisini de çekmiştir. Gençlik Araştırmaları Konferansı, bir yandan çok büyük bir rağbet görmüş, diğer yandan da bu alanının ne kadar üretken ve ilgi çeken bir alan olduğunu gözler önüne sermiştir. Bu Konferansın düzenlenmesinde emeği geçen Bilim Kurulu Üyelerimize, Düzenleme Kurulu Üyelerimize, İstanbul Bilgi Üniversitesi Avrupa Birliği Enstitüsü ekibine, moderatörlerimize ve sürece en başından bu yana ilgi gösteren katılımcılarımıza yürekten teşekkür etmek istiyorum. Konferansın tasarlanmasından sonlandırılmasına kadar yoğun emek harcayan Avrupa Birliği Enstitüsü Projeler Sorumlusu Didem Balatlıoğulları'na özellikle teşekkür etmek isterim.

Prof. Dr. Ayhan Kaya

İstanbul Bilgi Üniversitesi

Avrupa Birliği Enstitüsü Müdürü

Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğretim Üyesi

## KONFERANS HAKKINDA

İstanbul Bilgi Üniversitesi Avrupa Birliği Enstitüsü'ndeki sosyal bilimciler olarak, gençlik araştırmalarına ilgi duyan araştırmacı ve öğrenci meslektaşlarımızı bir araya getirerek siyaset bilimi, sosyoloji, psikoloji, iktisat, sosyal-kültürel antropoloji, medya çalışmaları ve bilgi teknolojileri dahil birçok alanın kesişimindeki farklı kavram, kuram ve yöntemleri tartışmayı amaçlıyoruz. Güncel örnekler ve uluslararası tartışmalardan yola çıkan bu konferans ile Türkiye'de araştırmacıları buluşturarak, toplumsal ve siyasi gelişmelere yönelik çoksesli bir tartışma ortamının inşasına katkı sunmayı hedefliyoruz. Yüz yüze gerçekleştirilecek olan Konferansta sunulmak üzere seçilen bildiri özetleri ayrıca AB Enstitüsü'nün web sitesinde **E-ISBN** uluslararası standart kitap numarasıyla PDF formatında yayınlanacaktır.

Konferansa katılmak isteyen araştırmacıları, **500 Kelimededen oluşan bildiri önerilerinizi** ve **kısa özgeçmişlerinizi** bizimle paylaşmaya davet ediyoruz. Başvurular İstanbul Bilgi Üniversitesi AB Enstitüsü bilim kurulu üyeleri tarafından, aşağıda belirtilen temel başlıklara katkıları bakımından değerlendirilecek:

**Gençlik çalışmalarının dünü ve bugünü:** Gençlik çalışmaları tarihsel olarak ana iki misyondan beslendi: 1) gençleri informal çalışmalarla ve sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği içinde desteklemek ve özellikle işsizlik, sosyal içerme ve marjinalleşme konularına eğilerek onların ihtiyaçlarına yanıt vermek ve 2) kendi taleplerini dile getiren bireyler olarak katılımlarını desteklemek. Konferansımız, 2000'lerde Ulusal Ajans'ın kurulması ve Türkiye'nin Erasmus programına katılımı gibi adımlara paralel olarak gelişmeye başlayan, 2011'de Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın kurulmasıyla yeni bir boyut kazanan gençlik çalışmalarının bugünkü yönünü, süreç içinde karşılaştığı engelleri ve ortaya çıkan fırsatları tartışmayı amaçlıyor.

**Sanal gelişmeler çağı ve eşitsizlikler:** Dijitalleşme ve sanal topluma geçiş sürecinin gençler üzerindeki etkileri kamusal tartışmalara konu oluyor. Önceki nesillere nazaran dijital medyadan çok daha fazla yararlandığına inanılan "dijital yerliler", dijitalleşmenin eğitim, toplumsal katılım, müzakere, tüketim ve benzeri imkânları eşitleme vaadinden ne derece faydalanabiliyor? Dijital teknolojilere doğan kuşağın yaşamını düzenleyen "dijital göçmenler" gelişmeleri ne kadar yakalayabiliyor? Pandeminin sanal ve gerçek arasındaki sınırı muğlaklaştırdığı bir dönemde düzenlediğimiz bu konferans, sanal



gelişmelerin gençlerin gündelik yaşamlarında etkili olan eşitsizlikleri ortadan kaldırma imkanlarını veya onlara yeni bir boyut kazandırma özelliğini sorguluyor.

**Yabancılaşma ve göç:** Gerek Türkiye'nin çevre ülkelerden ayrılan genç nesiller için bir "göçmen deposu" haline gelmesi, gerekse bu ve yukarıda bahsedilen diğer sebeplerle Türkiye'nin verdiği "beyin göçü" ülke gündemine yerleşmiş durumda. Avrupa'yı da doğrudan ilgilendiren bu meselelerin nedeni ve sonucu olabilecek yabancılaşma süreçleri nasıl tespit edilebilir? Kültürel şoklar, iktidar ve merkez-çevre ilişkileri, mali ve ekonomik sıkıntılar ve bağlantılı olarak üst sınıfa geçme imkanlarının yitirilmesi göçmenlerin anlatılarında nasıl yer buluyor?

**Aktivizm ve radikalleşme:** Genç kuşakların günümüzdeki siyasi eylem biçimleri Toplumsal Hareketler literatürünün konusu olmakla birlikte, bu alanın radikalleşme çalışmalarıyla kesişimi bakımından araştırmaya değer hususlar bulunuyor. Radikalleşme çalışmalarını güvenlikçi bakış açısından uzaklaştıracak bu girişim, kaynakların bölüşümü sürecinde yaşanan eşitsizlik ve adaletsizlik duyguları üzerinden gençlerin ifade çeşitliliğini incelemeyi amaçlıyor. Bu ifadelere örnek olarak ofansif mizah akımları, aktivist sinema, iklim aktivizmi, toplumsal cinsiyet aktivizmi veya çeşitli etnokültürel, dinsel, sınıfsal ideolojik yaklaşımlarla birleşen yeni aktivizm biçimleri gösterilebilir. Radikalleşme kavramını güvenlikçi yaklaşımlardan ayırmayı amaçladığımız bu başlıkta yapılacak başvurular İstanbul Bilgi Üniversitesi Radikalleşme Mükemmeliyet Alanı üyeleri tarafından değerlendirilecektir.

**Harfler ve nesil kimlikleri:** Pandemi koşullarında büyümeleri, kesintili eğitim yaşamları, yeni ilgi alanları ve merak edilen oy tercihleri düşünüldüğünde "Z kuşağı" birçokları için özgün ve yekpare bir kategori haline geldi. Diğer taraftan, nesiller arası sınırlar kolektif hayal gücümüzün birer ürünü. Öyle ki, Pew Araştırma Merkezi'nin "babyboomer," "Gen Y," "Millennial" gibi kategorileri araştırmalarında verili kabul etmesi sosyal bilimler için önemli tartışmaları tetikledi. Doğum tarihi üzerinden, belirsiz periyotlar baz alınarak yapılan ve keyfi olmanın ötesine gidemeyen sınıflandırma biçimleri, birçok sosyal bilimciyi "sözde bilime karşı" bir imza kampanyasında buluşturdu. Bu konferans, nesil ayrımlarının bilimsel altyapısını topluluk ve yaşam seyri araştırmaları bakımından incelemeyi amaçlıyor.

**Popüler kültür ve gençlik hareketleri:** Popüler kültürün farklı bileşenlerinin gençlerin kendilerini ifade etme süreçlerinde kullanıldığını biliyoruz. Hip-hop, arabesk, rock, heavy metal gibi farklı tarzların kullanıldığı gençlik hareketleri içerisinde Türkiye yakın tarihi ilginç birtakım özgünlükler barındırmaktadır. Söz

gelimi rap müziği 1990'lı yıllardan bu yana Türkiye gençlik kültürleri içerisinde özel bir yere sahiptir. Ceza, Sagopa ve Ezhel gibi rapçilerin ürettikleri rap şarkıları gençlerin kendilerini ifade edebilmek için kullandıkları örnekler olurken, rap pedagojisi diye adlandırdığımız yöntem çocukların kendilerini ebeveyn baskısı ve ataerkil yapı karşısında görece özgürce ifade edebilmeleri için söylemsel olanaklar yaratabilmektedir. Bu konferansta popüler kültür ve gençlik kültürleri arasındaki ilişkisellik biçimlerinin neler olduğuna da bakılabileceğini düşünöyoruz.

## BİLDİRİ ÖNERİLERİ

---

Bildiri önerinizi kısa özgeçmişinizle birlikte [europa@bilgi.edu.tr](mailto:europa@bilgi.edu.tr) adresine e-posta ile gönderebilirsiniz.

### Bildiri önerileri şunları içermelidir:

- Bildiri önerileri **tek bir PDF belgesi olarak** hazırlanmalıdır.
- Başlığı, yazarın adını ve iletişim bilgilerini gösteren bir kapak sayfası
- **Maksimum 500 kelime** Bildiri Özeti (2 cm kenar boşluğu, 1.5 hücre aralığı, 12 punto, Times New Roman)
- **Maksimum 200 kelimelik** bir biyografi (bildiri özetinin alt kısmında bulunmalıdır)

### Önemli Tarihler

Bildiri önerilerinin son teslim tarihi: **6 Şubat 2023**

Kabul edilen bildirilerin duyurusu: **24 Şubat 2023**

Tam metinlerin son teslim tarihi: **9 Mayıs 2023**

Konferans Tarihi: **20 Mayıs 2023**

## KONFERANS DÜZENLEME KURULU

---

**Metin Koca**, İstanbul Bilgi Üniversitesi, AB Enstitüsü

**Ayşenur Benevento**, İstanbul Bilgi Üniversitesi, AB Enstitüsü

**Didem Balatlıoğulları**, İstanbul Bilgi Üniversitesi, AB Enstitüsü

**Özge Onursal Beşgöl**, İstanbul Bilgi Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler ve AB Enstitüsü

**Fatma Yılmaz Elmas**, İstanbul Bilgi Üniversitesi, AB Enstitüsü

**Deniz Güneş Yardımcı**, İstanbul Bilgi Üniversitesi, AB Enstitüsü

**Ayhan Kaya**, İstanbul Bilgi Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler ve AB Enstitüsü

## KONFERANS BİLİM KURULU

---

**Ayşenur Benevento**, İstanbul Bilgi Üniversitesi, AB Enstitüsü

**Özge Onursal Beşgöl**, İstanbul Bilgi Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler ve AB Enstitüsü

**Hasret Dikici Bilgin**, İstanbul Bilgi Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler

**Fatma Yılmaz Elmas**, İstanbul Bilgi Üniversitesi, AB Enstitüsü

**Ayhan Kaya**, İstanbul Bilgi Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü ve AB Enstitüsü

**Metin Koca**, İstanbul Bilgi Üniversitesi, AB Enstitüsü

**Ulaş Karan**, İstanbul Bilgi Üniversitesi, Hukuk Fakültesi

**Demet Lüküslü**, Yeditepe Üniversitesi, Sosyoloji

**Erkan Saka**, İstanbul Bilgi Üniversitesi, İletişim Fakültesi

**Ömer Turan**, İstanbul Bilgi Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler

**Deniz Güneş Yardımcı**, İstanbul Bilgi Üniversitesi, AB Enstitüsü

**Nurhan Yentürk**, İstanbul Bilgi Üniversitesi, Sivil Toplum Çalışmaları Merkezi

**Laden Yurttagüler**, İstanbul Bilgi Üniversitesi, Sivil Toplum Çalışmaları Merkezi

## PANELLER VE MODERATÖRLER

---

### **Dijital Çağda Gençlik**

**Moderatör:** Erkan Saka, İstanbul Bilgi Üniversitesi

### **Genç İşsizliği ve Beyin Göçü**

**Moderatör:** Fatma Yılmaz Elmas, İstanbul Bilgi Üniversitesi

### **Yeni Nesil Radikal Siyaset**

**Moderatör:** Metin Koca, İstanbul Bilgi Üniversitesi

### **Yabancılaşma, Göç ve Entegrasyon**

**Moderatör:** Özge Onursal Beşgöl, İstanbul Bilgi Üniversitesi

### **Kimlik ve Siyaset**

**Moderatör:** Ayşenur Benevento, İstanbul Bilgi Üniversitesi

### **Gençlik Politikaları**

**Moderatör:** Ayhan Kaya, İstanbul Bilgi Üniversitesi

### **Engeller ve Arayışlar**

**Moderatör:** Demet Lüküslü, Yeditepe Üniversitesi

### **Engeller ve Arayışlar (II)**

**Moderatör:** Deniz Güneş Yardımcı, İstanbul Bilgi Üniversitesi

## BİLDİRİ ÖZETLERİ

---

# Âdem ÇİÇEK

İstanbul Medeniyet Üniversitesi

## Türkiye'deki Hekim Adaylarının Yurt Dışına Göç Etme Eğilimleri

### Özet

Türkiye uluslararası toplumda göç alan ve göç veren bir ülke olarak konumlanmıştır. Türkiye'nin verdiği göçler içerisinde beyin göçü güncelliğini koruyan bir mesele olagelmış, ancak son yıllarda daha çok sağlık sektörü açısından tartışılır hale gelmiştir. 2019 yılında Çin'de ortaya çıkan ve dünyaya yayılan Covid-19 salgınıyla birlikte artan iş yükü ve zorlu çalışma koşulları nedeniyle çok sayıda hekim Türkiye'den Almanya ve Amerika Birleşik Devletleri (ABD) gibi ülkelere göç etmiştir. Sağlık çalışanlarına uygulanan şiddet, uzun nöbet saatleri, kötü çalışma koşulları, hekimlerin itibar görmemeleri, düşük ücret gibi sorunlar nedeniyle birçok hekim yurt dışına göç etmektedir. Hekim göçündeki artış ve sağlık personeli sayısındaki azalma sağlık hizmetlerindeki kaliteyi düşürebilecek bir durum olup halkta kaygı uyandıran bir yanı da vardır. Türkiye'de yurt dışına beyin göçünü konu alan çalışmalar olmakla birlikte hekimlerin göçüne odaklanan ve alan araştırmasına dayanan çalışmaların az olduğu dikkat çekmektedir. Hekimlerin çalışma koşullarını olumsuz etkileyen gelişmelerin yalnızca hekimlerin değil tıp eğitimine devam eden hekim adaylarının da gelecek planlarını etkilediği gözlemlenmiş ve onların da hekimlerin göçünü örnek alabileceği öngörülmüştür. Bu öngörü hekim adaylarının gelecek planlarında yurt dışına göçün bir yerinin olup olmadığı sorusunu gündeme getirmiştir. Bu çalışma Türkiye'deki hekim adaylarının göç etme eğilimini Lee'nin itme-çekme kuramına dayanarak araştırmaktadır.

Çalışmanın amacı hekim adaylarının daha elverişli çalışma koşullarının olduğu ülkelere göç etme eğiliminin olup olmadığını ve olası göçün itici-çekici sebeplerini tespit etmektir. Bu hedefe yönelik olarak İstanbul Medipol Üniversitesi tıp fakülteleri Dönem-IV, V ve VI öğrencilerinin katıldığı bir anket çalışması yapılmış ve Microsoft Excel programı aracılığıyla anket verileri analiz edilmiştir. Katılımcıların neredeyse yarısının yurt dışında çalışma eğilimi olduğu ve göç etme eğiliminin kadınlara nazaran erkek katılımcılarda daha baskın olduğu ortaya çıkmıştır. Araştırma sonuçlarına göre köken ülkeye ilişkin itici faktörlerin başında hekimlerin maruz kaldıkları şiddet, kötü çalışma koşulları ve hekimlerin azalan saygınlığı gelmektedir. Kadın katılımcıların %61'i için cinsiyet

ayrımcılığı da itici bir faktördür. Potansiyel hedef ülkelerle ilgili çekici faktörlerin başında ise elverişli ve insani çalışma koşulları, daha iyi yaşam standardı ve yeterli ücret gelmektedir.

**Anahtar Kelimeler:** Uluslararası Göç, Beyin Göçü, Hekim Adayları, İtme-Çekme Kuramı.

### **Biyografi**

Lisans (2012) ve yüksek lisans (2020) derecelerini Viyana Üniversitesi Siyaset Bilimi Bölümünden aldı. Yüksek lisans öğrenimi sürecinde Erasmus değişim programı kapsamında İsveç, Umeå Üniversitesi'nde bir yarıyıl öğrenim gördü. Yüksek lisans tezi Grup Yorum Örneğinde Müzik Politika İlişkisi'ni konu almaktadır. Halen İstanbul Medeniyet Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Doktora programında öğrenimini sürdürmektedir. Siyaset bilimi, politika ve kültür, politika ve müzik araştırma alanları arasında yer almaktadır.



## Ahmet Yusuf ÖZDEMİR

Yıldız Teknik Üniversitesi

### Avrupa ve Türkiye Arasında Selefi Hareketlerin Ulusaşırı İzdüşümleri

#### Özet

Türkiye'de bir toplumsal hareket olarak Selefilik araştırmaları büyük ölçüde güvenlik ve ilahiyat, ikilemi arasında kendisine yer bulmaktadır. Bunu Türkiye-Merkezlilik ve "kökü dışarıdalık" şeklinde tezahür eden metodolojik milliyetçi tutum takip etmektedir. Küresel Selefilik tartışmaları söz konusu olduğunda ise gerek Türkiye'deki Selefilik gerekse Türkiye'deki Selefi hareketin sahip olduğu ulusaşırı ağlar ile ilgili olarak önemli bir literatür boşluğu dikkat çekmektedir. Buna karşılık Selefilik özünde teolojik bir yaklaşım biçimi olsa da ulusaşırı yaklaşımın araçları olmaksızın anlamlandırılması imkansızdır. Arap yarımadası merkezli bir düşünce biçimi olduğu düşünülse de Selefililiğin modern evriminin Suriye, Hint alt-kıtası, Afrika ile olan etkileşimleri boyunca geçirdiği düşünsel alışveriş stabil bir yapı olarak kalmasına engel olmuş, eklektik bir yapı ortaya çıkarmıştır. Bu çalışma Selefililiği sosyal bilimlerde yaşanan ulusaşırılık ve mobilite "dönüşünün" işaret ettiği hareketliliğe vurgu yaparak incelemeyi amaçlamaktadır. Bunu yaparken Türkiye'deki Selefi hareketlerin, diğer İslamcı gruplara kıyasla akademik çalışmalarda nispeten daha az analiz edilen, ulusaşırı ilişkilerine odaklanacaktır.

Türkiye'deki Selefi davetin Mısır ve Suudi Arabistan'da üniversite eğitimi görmüş önemli bir kitle tarafından yaygınlaştırıldığı ve bu gruplar tarafından gerçekleşen tercüme faaliyetlerinin, bu düşünce biçiminin zemin kazanmasına neden olduğu dikkatlerden kaçmamalıdır. Kronolojik bir bakış açısıyla konu incelendiğinde 2012'de patlak veren Suriye savaşına kadar olan süre zarfında Selefi hareketlerin toplumsal mobilizasyon anlamında kitlesellik kazandığı ve nispeten homojen bir yapıya sahip oldukları, açık kaynaklar kullanılarak yapılan araştırma sonucunda, bu çalışmanın vardığı önemli bulgulardan birisini oluşturmaktadır. Mısır ve Suudi Arabistan bağlantısı Selefi yapılanma bakımından şaşırtıcı bir sonuç olmamakla bile birlikte Türkiye'deki Selefililiğin ulusaşırılığının özgün konumu hareketin Avrupa ile olan bağlantısında ortaya çıkmaktadır. Öyle ki Avrupa'daki Türk diasporası içerisinde özellikle gençler arasında Selefililiğin geniş anlamıyla üç kategorisinin de –apolitik, siyasi, "cihatçı"

– izine rastlanmaktadır. Hollanda ve Belçika'da apolitik/davetçi Selefilik, Almanya'da ise siyasi ve "cihatçı" Selefilik örneklerinin Türkiye'yle olan bağlarının ortaya konulması yalnızca Selefi hareketin değil aynı zamanda Türkiye'deki toplumsal hareketlerin uluslararası boyutlarını ortaya koyması açısından önem arz etmektedir. Somali, Afganistan/Pakistan ve Suriye/Irak gibi çatışma bölgelerinde Avrupa'daki Türk diasporasından bireylerin gerçekleştirdikleri Yabancı Savaşçı hareketliliği, konunun yalnızca fikri bir alışverişin ötesinde şiddet içeriyor olması bakımından "uluslararası toplumsal alanlar" tartışmasına yeni bir bakış açısı sunmayı imkanı hale getirmektedir.

**Anahtar Kelimeler:** Avrupa Birliği, Uluslararasılık, Selefilik.

### **Biyografi**

Lisans eğitimini Bilkent Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde, Yüksek Lisans eğitimini Ortadoğu Teknik Üniversitesi Ortadoğu Araştırmaları Programı'nda hazırladığı "Hasan el-Benna'dan Muhammed Mursi'ye Mısır'da Müslüman Kardeşler'in Siyaset Tecrübesi" başlıklı teziyle tamamlamıştır. Ürdün ve Kahire'de Arapça eğitimi almıştır. Halen Yıldız Teknik Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Programında "Modern Savaşlarda Uluslararası Gönüllü Hareketliliği" başlıklı teziyle doktora adayı olarak çalışmalarına devam etmektedir. Araştırma alanları arasında Yabancı Savaşçılar, Savaş Gönüllüleri, İç Savaşlar ve Uluslararası İslami Hareketler bulunmaktadır. Tez danışmanı Doç. Dr. Fuat Aksu ile birlikte kaleme aldığı "Sovyetler Birliği'nin Afganistan Müdahalesi: Türkiye'de Uluslararası Dayanışma ve Savaş Gönüllülüğü" Ortadoğu Etütleri dergisinde yayınlanmıştır.

## Alphan TELEK

Sciences Po

### 2008'den Günümüze Gençlik Hareketlerinde Kuşak ve Sınıf İlişkisi: Y, Z, Prekarya

#### Özet

2008 global finansal krizi ve sonrasında meydana gelen sosyal hareketlerden bu yana gençlik hareketlerini tanımlamada iki akademik damarın önemli bir yarış içerisinde olduğu görülmektedir. Amerikan akademik geleneği gençlik hareketlerini tanımlamada kuşak faktörünü merkeze alırken, kıta Avrupa sosyolojisinde sınıfsal ve ekonomik yaklaşımın merkezde olduğu görülmektedir.

Bu durum kendini gençliğin tanımlanmasında, dünyayı etkisi altına alan sosyal hareketlerin değerlendirilmesinde ve bunlar etrafında şekillenen kamuoyu tartışmalarında ortaya çıkmaktadır. İlk yaklaşımı esas alanlar 2008 ile 2013 arasında Ortadoğu, Batı ve Güney Avrupa ile ABD başta olmak üzere dünyanın pek çok yerinde vuku bulan sosyal hareketlere katılan gençleri Y kuşağı olarak değerlendirmiştir. Son yıllarda ise aynı geleneği izleyen bilimsel yaklaşım sosyal medya kullanım ve davranışları üzerinden Z kuşağı tanımlamasını getirmektedir.

Davranışlar üzerinden yapılan tanımlamalara dayanan Amerikan geleneğine karşı, kıta Avrupası ekolü sosyo-ekonomik açıklamaları merkeze alarak 2000'lerden bu yana gerçekleşen ve gençlerin ağırlıkta olduğu sosyal hareketleri sınıf üzerinden açıklamaktadır. Bu açıklamada ağırlıkla yeni bir sınıf olarak prekaryanın sosyal bir özne olarak mevcut hareketler açısından açıklayıcı olabileceği ve bununla Y-Z kuşağı tartışmalarının ötesine geçildiği savını bünyesinde taşımaktadır.

Bu bildiri özellikle batı ve güney Avrupa'da 2008-2013 ve 2018 ile halen devam etmekte olan sosyal hareketler üzerinden kuşak ve sınıf ilişkisi tartışılmak istenmektedir. Bu doğrultuda bu bildirinin temel olarak tartışmaya açmak istediği soru kuşak ve sınıf ilişkisinin gençlerin görünen ve görünmeyen toplumsal mobilizasyonlarında nasıl bir etki taşıdığıdır. Buna ek olarak kuşak ve sınıf merkezli yaklaşımların toplum tarafından ne kadar tutulduğu ve siyasal etkileri de ele alınmak istenmektedir. Bu tartışma ile kuşak ve sınıf ilişkisinin ve bunu adlandırma

mücadelesinin gençlik mobilizasyonlarının şekillenmesindeki önemi üzerine bir tartışma yapılması hedeflenmektedir.

**Anahtar Kelimeler:** Gençlik hareketleri, Prekarya, Toplumsal mobilizasyon.

### **Biyografi**

Alphan Telek, Sciences Po'ya (*Institut d'études politiques de Paris*) bağlı Uluslararası Araştırmalar Merkezi'nde (*Centre de Recherches Internationales, CERI*) doktora araştırmalarına devam etmektedir. Telek, CERI'de, Türkiye toplumunda son yıllarda giderek derinleşen siyasi, sosyal ve ekonomik prekaryalaşma üzerine araştırma yapmakta ve aynı zamanda Sciences Po'da lisans öğrencilerine Siyaset Bilimi ve Karşılaştırmalı Siyaset dersleri vermektedir. Alphan Telek, Marmara Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden (İng.) derece ile mezun oldu. Yüksek lisans derecesini Boğaziçi Üniversitesi Atatürk Enstitüsü'nden İran ve sekülerizm konulu teziyle aldı. Prekaryalaşma ve güvencesizlik üzerine yazdığı "Artık Hepimiz Prekaryayız" adlı bir kitabı bulunan Telek, ulusal ve uluslararası toplantılarda Türkiye siyasetine ilişkin görüşlerini dile getirmektedir. Ulusal ve uluslararası medya platformlarında popülizm, popülizm karşıtı hareketler, otoriterlik, prekarya ve gençlik üzerine birçok fikir yazısı (op-ed) bulunan Telek'in bazı yazıları Arapça, Lehçe, Yunanca ve İspanyolca'ya çevrildi. Telek, 2017 yılından bu yana Türkiye'de medyaya hem yapımcı ve moderatör hem de yorumcu ve yazar olarak içerik ve görüş desteği sağlamaktadır. Telek, Türkiye siyasetine ilişkin risk değerlendirmeleri ve strateji önerileri yazmakta ve politika uzmanı olarak çalışmaktadır. Telek, Türkiye'deki ulusal ve uluslararası sivil toplum kuruluşları, düşünce kuruluşları ve siyasi partiler için analiz ve politika notları yazarak politika oluşturma süreçlerine destek vermektedir. 2015 yılında Avusturya'da kurulan PS: EUROPE Avrupa Siyasi ve Sosyal Araştırmalar Enstitüsü'nde Türkiye Direktörü olarak görev yaptı. 2018 yılında kurulan İstanbul Politik Araştırmalar Enstitüsü'nün (IstanPol) hem kurucularından biri hem de halihazırda Kalkınma Programı Direktörüdür.

## Anıl Kemal AKTAŞ

Tilburg Üniversitesi

### İVME Hareketi: Sivilin Sivil Bir Siyasi Hareket Denemesi

#### Özet

İVME Hareketi, Türkiye'deki siyasi şartlardan ve mevcut partilerdeki siyaset usulünden rahatsız olan ve siyasi fikirleri sol bir ideolojik hatta şekillenen bireylerin bir araya geldiği yeni bir siyasi oluşum. İlk olarak 2017 Referandumu sürecindeki gelişmelere ve sonuçlara karşı CHP'nin takındığı tavra tepki duyan bir grup gençlik kollarından yetişmiş parti üyesinin bir araya gelmesiyle başlayan bir iletişim ve eylem ağı, aradan geçen süreçte İVME Hareketi'ni oluşturdu. İVME, dünyadaki sol gelişmelerden, Corbyn-Sanders gibi siyasi liderlerden ve Alexandra Ocasio-Cortez gibi akranlarından etkilenererek ve İngiltere'deki Momentum hareketinden esinlenerek siyasetin içine partilerin dışından müdahale etme imkânını deneyen bir siyasi girişime dönüştü. Bu açılardan İVME hem bir ideolojik pozisyona hem de bir jenerasyon hareketi olma vasfına kavuştu. Bu hâliyle İVME bugün siyasi partilerden bağımsız, ama hem partilerle hem de sivil toplum örgütleriyle iş birlikleri geliştiren, sosyal demokrasi ve demokratik sosyalizm arasındaki alanda kendi ideolojik pozisyonunu tanımlayan bir noktaya konumlandı. Dünyada "millennial socialism" olarak ortaya çıkan siyasi hareketin Türkiye'deki yansıması olarak İVME, bugün üniversiteye yeni başlayan öğrencilerden üniversitelerde ders veren genç akademisyenlere, genç işsizlerden beyaz yakalara farklı profillerden, hemen tamamı kırk yaşın altında, kültürel ve düşünsel olarak dünyaya açık, farklı birikimlerden gelen insanları bir araya getiren heterojen bir yapı hâline geldi. İVME'nin kendini tanımlama şekli veya çıktıklarına baktığımız zaman toplumsal olana katkı sunma zorunluluğunu yaşamsal olarak görme duygusuna rastlıyoruz. Temel itibariyle dijital alanda örgütlenmenin getirdiği avantaj ve dezavantajlarla beraber İVME çok geniş bir coğrafyaya dağılmış üyeleriyle yeni bir tartışma kültürü içinde kendi kimliğini dönüştürerek süreklileştirdi. Buna karşılık bu devinim, aynı zamanda yine kendisini besleyen yapının da bir sonucu olarak, İVME kadrolarındaki hızlı değişimle beraber katılım ve katkı istikrarında handikaplara yol açtı. Bu bildiri ile, bilhassa yirmilerinin sonunda, kendi kariyerlerini kurmak sorumluluğu altındaki insanların siyasi katılımlarının görece azalması sonucunda genel olarak tüm siyasi hareketlerde öğrencilerle orta yaş

üstü insanlar arasında geniş bir boşluk oluşmasına sebep olan yaşamsal zorunlulukları da incelemeyi hedefliyor.

İVME, Türkiye'nin içinden geçtiği yirmi yıllık AKP sürecini, 1980 sonrası dönemin bütünselliği içinde, ekonomi-politik yanlarını da göz önüne alarak, hayatın tüm alanlarının piyasalaşmasının çevre ülkelerde yarattığı iktidar-finansal güç ilişkisi doğrultusunda oluşan hukuksuzluk ve güç ve servet tekelleşmesi bağlamında değerlendirmektedir. Buradan çıkışın sadece temel demokratik, hukuki ve kurumsal dönüşüm paketlerinin 2000lerin başındaki reçetelere benzer bir şekilde uygulanmasıyla değil, bütüncül bir ekonomik ve sosyal reformla, refahı ve özgürlüğü merkezine alan bir programla aranması gerektiği düşüncesindedir. Diğer yandan İVME kendi sol pozisyonunu tanımlarken bireyin özgürlüğünü ve demokratik siyasi süreçleri de temel almıştır. Bu açıdan İVME gerek liberal siyasi hareketlerden gerek diğer sol örgütlerden ayrı bir noktada kendi pozisyonunu belirginleştirmiştir. İVME, tarihsel olarak bir yanda güler yüzlü sosyalizme, bir yanda ortanın soluna uzanan bir temele yaslanarak 21. Yüzyılda, bugünün insanların soldaki yeni arayışının adresi olmak hedefindedir. İVME'nin kuruluşundan bugüne pozisyonu bir dönüşüm içerse de kendi Temel Prensipler Metninde; "özgürlükçü ve adil bir hareketi dayanışmayla örer. Özgürlük, adalet ve dayanışma vurgusunu hareket içinde ve dışında benimser. İVME demokratik sosyalist, kamucu, enternasyonalist, ekolojist ve feministtir." şeklinde tanımlanan politik değerler kümesinde kendi içinde bir uzlaşmaya varmıştır.

**Anahtar Kelimeler:** Siyasi partiler, Siyasi katılım, Toplumsal hareketler.

### **Biyografi**

Anıl Kemal Aktaş, 1988 yılında Erzurum'da doğdu. Bilkent Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Lisans mezuniyeti sonrasında Jean Monnet Bursiyeri olarak Essex Üniversitesi Uluslararası İlişkiler alanında yüksek lisans derecesini kazandı. Profesyonel çalışma hayatı sırasında Bilkent Üniversitesi Ekonomi Hukuku Yüksek Lisans programını tamamlayan Aktaş, son olarak geçtiğimiz yıl Tilburg Üniversitesi Küresel Hukuk Programında lisans eğitimini tamamlamıştır. Aktaş, daha önce yayınlanmış yerli ve yabancı kitap bölümlerinin ve raporların yazarıdır. Geçtiğimiz yıl içerisinde gösterime giren ve akademik özgürlükleri beyin göçü kavramı ile birlikte inceleyen bir belgesel çalışması da mevcuttur. İVME Hareketi Kurucusu olan Aktaş, 2007 yılından beri Cumhuriyet Halk Partisi'nde ulusal ve uluslararası çeşitli kademelerde aktif olarak siyasi çalışmalar yürüttü. Halihazırda Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği'nde çalışıyor.

## Ayku KARAHAN

Beykent Üniversitesi

### Varoluşsal Tehcir Karşısında Ufukların Kaynaşması ve Kültürlerarası Öğrenme

#### Özet

Dünya tarihi her bakımdan en hızlı olduğu dönemleri yaşıyor. İnsanlık, dünyanın küresel bir köye dönüştüğünü ise korona virüs salgını esnasında acı bir şekilde tecrübe etti. Bu salgın insanlığa ve bütün devletlere bu dünyada ortak bir yaşamı paylaştığımızı acı tecrübeler ile öğretti. Aynı zamanda açık toplum örnekleri ile kapalı toplumlar arasındaki tecrübeleri de acı bir şekilde öğretti. Yine devletlerin birbiri ile açık veri paylaşımının ne kadar önemli olduğunu da gösterdi. Devletlerin herhangi bir coğrafi ya da kültürel üstünlük savlarının ne kadar da geçersiz olduğunu da ortaya koydu. Toplumların kaderinin nasıl da birbirine bağlı olduğunu da bu virüs acı bir şekilde devletlere gösterdi. Ayrıştırıcı, dışlayıcı, ötekileştirici perspektifin insanlık özellikle de gençlik adına ne kadar olumsuz olduğunu birçok yönden ortaya koydu. Bu tip ayrımlar bazı toplumlar ve özellikle de gençler üzerinde "varoluşsal tehcir" dediğimiz duygu durumunun yaşanmasına sebep oldu. Avrupamerkezcilik ya da Batımerkezcilik gibi çerçevelerin bu duyguyu daha da pekiştirdiğini söylemek yanlış olmaz. Zira Batı diye tabir edilen ülkelere giden gençlerin de tam olarak kendini orali hissedemediğini ancak buralı da kalamadığını göstermektedir. Yapılması gereken *hiçbiryerden bakmamaktır*. İşte tam da bunun sağlanması adına son 30 yıldır dünyanın gündemine gelen Karşılaştırmalı Siyaset Teorisi "*hiçbiryerden bakmamanın*" imkanını tartışıyor. Bu teorinin başlatıcıları olarak görülen Fred Dallmayr'ın ünlü filozof Gadamer 'den ödünç alarak gündeme getirdiği "*Ufukların Kaynaşması*" kavramı ile yine bu düşünce çerçevesinin teorisyenlerinden olan Roxanne Euben'in gündeme getirdiği "*Kültürlerarası Öğrenme*" kavramı da dikkate değer bir öneme sahiptir. Bu noktada gençlere çoklu bir perspektif ve hiçbiryerden bakmama yeteneğinin kazandırılabilmesi için bu teorinin Avrupa Birliği eğitim programlarına uyarlanması gereğinin de düşünülmesi gerekir. Ulus devlet mantığında ne kadar doktriner eğitim çabası olsa dahi günümüzde dijitalleşmeyle bu doktrinler birer birer yıkılıyor ya da yakın gelecekte yıkılacaktır. Artık bir tür "*tele – mevcudiyet*"e doğru gidiyoruz. Gençliğe belli bir coğrafyanın ya da kültürün doktriner eğitim paradigması ile değil *ortak yaşamdaşlık* ve *kültürlerin bağlantısallığı* üzerinden düşünme çerçevelerini ortaya koyabilmek ve gösterebilmek gereklidir. Artık yeni bilim anlayışı olarak bağlantısallık ve yeni kültür anlayışı olarak da yaşamdaşlık çerçevesi



sunulabilmelidir. Bunu içinde ufukların kaynaşmasına ve kültürlerarasında öğrenmenin varlığına olanak tanınmalıdır. Böyle bir düşünce çerçevesi ancak dünyanın daha yaşanabilir bir yer olmasını sağlayacak bir imkânı sunabilir ve her bir bireyin kendi varoluşunu daha büyük yapılar içinde görebilmesinin ufukta açılmış olur. Hem insanlığın hem de gençlerin ufkundan artık sisli havayı dağıtmanın vakti gelmiştir. Bu sisli ufkun dağıtılmasında Avrupa Birliği'nin hem büyük bir imkânı vardır hem de tarihi olarak bu sorumluluğu üzerine alması gerekliliği ortadadır.

**Anahtar Kelimeler:** Avrupamerkezcilik, Avrupa Birliği, Kültürlerarası Siyaset.

### **Biyografi**

1978 yılında Kars/Sarıkarnış'ta doğan yazar; ilk, orta ve lise öğrenimini burada tamamladı. 1996-2000 yılları arasında Kayseri Erciyes Üniversitesi'nde lisans eğitimini tamamladı. Aynı yıl İstanbul'a yerleşen yazar, eğitim alanında çalışmaya başladı. Hala bu alanda çalışmalarına devam ederken; 2014 yılında Beykent Üniversitesi Uluslararası İlişkiler bölümünde yüksek lisansını ve 2022 yılında ise aynı üniversitenin Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde ise doktora eğitimini tamamladı. Karşılaştırmalı Siyaset Teorisi alanında ve bunun siyaset, eğitim ve kültür bağlamındaki izdüşümlerine odaklanmıştır. Evli ve iki çocuk babasıdır. İyi derecede İngilizce okuma bilgisine orta düzeyde de Fransızca okuma bilgisine sahiptir.



## Berk AYDENİZ

Pamukkale Üniversitesi

### Pamukkale Üniversitesi'ndeki Tıp Öğrencilerinin Göç Etme Sebepleri

#### Özet

Beyin göçü yüksek nitelikli, iyi eğitim görmüş kişinin az gelişmiş/gelişmemiş ülkeden refah düzeyi yüksek gelişmiş ülkelere gitmesi olarak tanımlanmıştır. Ülkemizde beyin göçü 1960'lı yıllarda artış göstermiştir. Doktorlarla başlamış mühendislerle devam etmiş günümüzde ise tüm bilim dallarını kapsayacak hale gelmiştir. 1980'lere kadar göçmenlerin çoğu vasıfsız işçilerken günümüzde iyi eğitilmiş nitelikli insanlar göç etmektedir Yirminci yüzyılın ikinci yarısından bu yana küreselleşme ile nitelikli bireylerin uluslararası hareketliliği artmaya devam etmektedir. Göç etme isteği ve düşüncesi doktor adayları olan tıp öğrencilerine kadar sirayet etmiş durumdadır. Türkiye'de son zamanlarda yaşanan siyasi ve ekonomik istikrarsızlık yüksek nitelikli bireylerin başka ülkelere gitmesine sebep olmuştur. Sadece doktorlarımızın yurt dışına çıkabilmek için aldığı iyi hal belgesi son 5 yıl içinde neredeyse 2 katına çıkmıştır. Doktorlarımızın göç etmesindeki artışın başlıca sebepleri bulunmaktadır. Bunlar sağlık sistemindeki sorunlar, doktorların çalışma yükünün ağır olması, hastalar tarafından şiddete maruz kalmaları ve ekonomik problemler doktorların daha iyi hayat koşulları için göç etmeye yönlendirmektedir.

Çalışmada nitel araştırma çerçevesinde yarı yapılandırılmış, derinlemesine görüşmeler ile Pamukkale Üniversitesi'ndeki tıp öğrencilerinin göç etme sebepleri araştırılmıştır. Araştırma kapsamında görüşülen 12 tıp öğrencisinden 8'i, kadın, 4'ü erkektir. Görüşmecilerin büyük çoğunluğu mesleklerinin başka bir ülkede yapmak istediğini belirtmiştir. Görüşme yapılan öğrencilerin dönemi 1 ile 6 arasında değişmektedir. Öğrencilerin gitmek istediği hedef ülkenin refah düzeyinin yüksek olması öğrenciler için çekici gelmektedir. Başka ülkeye gitmek isteyen nitelikli kişilerin var olması ülkemiz açısından oldukça ciddi bir durumdur. Bu sorunun ortadan kalkabilmesi için ekonomik ve siyasi istikrarın sağlanması ve sağlık sisteminin iyileştirilmesi gereklidir. İyi eğitim almış nitelikli bireylere gereken önem verilmeli ve yaşanan beyin göçünün tersine çevrilmesi gereklidir.

**Anahtar Kelimeler:** Beyin Göçü.

## **Biyografi**

Berk Aydeniz, Pamukkale Üniversitesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri 2021-2022 yılı bölüm üçüncüsü mezunu, 2022-2023 Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri anabilim dalı tezli yüksek lisans öğrencisidir.

## Bilge Ece ZEYREK & Barış GÜN

Orta Doğu Teknik Üniversitesi

### Dijital Canlı Yayıncılık ve Çevrim içi Kamusal Alan: Siyasetçilerin Katıldığı Twitch Yayınlarının İncelenmesi

#### Özet

Twitch.TV veya yaygın adıyla sadece Twitch Amerikan menşeli internet üzerinden canlı video yayın aracıdır. 2014 yılında Amazon tarafından satın alınmasıyla birlikte popülerliği artan Twitch'in Ocak 2023 itibarıyla her ay 140 milyon tekil ziyareti vardır. 3. olarak e-spor ve oyun yayınları ile popülerleşen ve gelişen platform, zamanla yayıncıların yalnızca sohbet edebildiği, sanatsal ve sportif yeteneklerini sergileyebildikleri, yemek yapmaktan örgü örmeye her türlü aktivite ve hobinin izleyicilerle bulunduğu bir platform haline gelmiştir. İnternet üzerinden yapılan bu canlı yayınlarda izleyiciler yayıncılar ile anlık olarak *Chat* (sohbet) üzerinden iletişim kurabilmektedir. Bu özelliği sayesinde Twitch, yayıncılar ve izleyiciler arasında etkileşime olanak sağlamaktadır. İzleyicilerin ücret karşılığında kanala aylık abone olmaları ve canlı yayınlar sırasında bağış göndermeleri ile yayıncılar maddi kazanç sağlayabilmektedir. Çoğunlukla Z kuşağı olarak nitelendirilen gençlerin kullandığı bir çevrim içi platform olan Twitch, kolay erişilebilirliği, yayın içeriğinin çok çeşitli konularda olması ve içeriğe dair kısıtlamaların daha az olması, izleyici ile yayıncı arasında anlık ve doğrudan iletişim ve etkileşime izin vermesi gibi sebeplerle geleneksel medya araçlarından ayrılmaktadır. İnsanları bir araya getiren ve ortak olarak toplumu ilgilendiren konulara yönelik, toplumun yararına fikir, öneri ve eylemlerin geliştirildiği ortak toplumsal alanlar, kamusal alan olarak adlandırılmaktadır. Dijitalleşme ve internet kullanımının yaygınlaşması ile sosyal medya platformlarının çevrimiçi bir kamusal alan oluşturup oluşturmadığı literatürde sıkça tartışılmaya başlanmıştır. Bu çalışmada bugüne kadar Twitch kanalına sahip olan ve/veya başka kanal sahiplerinin canlı yayınlarına katılarak içerik üretiminde bulunan siyasetçilerin Twitch platformunda ürettikleri içerikler incelenmektedir. Bu siyasetçiler Mansur Yavaş (Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı), Ekrem İmamoğlu (İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı), Kemal Kılıçdaroğlu (CHP Genel Başkanı), Ali Babacan (DEVA Partisi Genel Başkanı), Taylan Yıldız (İstanbul Büyükşehir Belediyesi İyi Parti Meclis Üyesi), Özlem Zengin (Ak Parti Grup Başkanvekili)'dir. Bu çalışmada Twitch'in hem gençlerin talep ve düşüncelerini bu platform üzerinden dile getirmesi hem de siyasetçilerin

gençlerle doğrudan iletişim kurabilmek için bu platformu seçmiş olmalarından dolayı çevrim içi kamusal alan olduğu sonucuna varılmaktadır.

**Anahtar Kelimeler:** Dijital Yayıncılık, Kamusal Alan, Dijitalleşme, Twitch, Katılımcılık.

## **Biyografiler**

### **Bilge Ece ZEYREK**

2013'te İzmir Atatürk Lisesi'nden mezun olan yazar 2013-2018 yılları arasında Orta Doğu Teknik Üniversitesi Uluslararası İlişkiler lisans programını tamamlamıştır. Aynı bölüm ve üniversitede tezli yüksek lisans eğitimini tamamlayan yazar 2019 yılında araştırma görevlisi kadrosunu kazanmış ve halen görevine devam etmektedir. Yazar Ağustos 2022'de "İnsan Haklarının Korunmasının Tarihsel Temelini Yeniden Düşünmek: Evrensel Normların, Devlet Gücünün ve Sosyal Mücadelelerin Rolü" yüksek lisans tezini hazırlamıştır. Eylül 2022'de başladığı doktora programında devam eden yazarın akademik ilgi alanları insan hakları, hak temelli sosyal hareketler, çevre hareketi ve gençlerin siyasal katılımıdır. Ankara Kent Konseyi Başkent Gençlik Meclisi'nin aktif bir üyesi olan yazar, çevre, toplumsal cinsiyet, siyasal katılım temalarında birçok gönüllü çalışmada ve etkinlikte yer almıştır.

### **Barış GÜN**

Yazar, 2012 yılında Maçka Akif Tuncel Anadolu Teknik Lisesi Bilişim Teknolojileri alanından mezun olmuştur. 2019 yılında Ankara Üniversitesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği bölümünü tamamlamıştır. Yazar Orta Doğu Teknik Üniversitesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi bölümü tezli yüksek lisans öğrencisi olarak eğitim hayatına devam etmektedir. Yazarın akademik ilgi alanı oyunlaştırmanın eğitimde kullanımınıdır.

## Birce ALTIN

Freie Universität Berlin

### Almanya'ya Göç Eden Gençlerin Dijital Medya Kullanımı ve Oluşturdukları Ağlar

#### Özet

Bu çalışmanın amacı Türkiye'den Almanya'ya göç eden gençlerin dijital medya kullanım pratiklerini anlamak ve göç öncesi, sırası ve sonrasında yaşadıkları deneyimler üzerinde dijital medya kullanımının bir etkisi olup olmadığını incelemektir. Almanya Federal İçişleri Bakanlığının son yayımlanan Göç Raporu'na göre 2021 yılında Almanya'ya giriş yapan vasıflı ve nitelikli işçilerde ve geçici oturma izni ile Almanya'ya göç edenlerde Türkiye'nin ilk üç sırada yer aldığı görülmektedir. Bu kapsamda, son yıllarda Türkiye'den Almanya'ya gençlerin giderek artan bir şekilde göç ettiği gözlemlenebilmektedir. Bu çalışma kapsamında da gençlerde göç nedeniyle dijital medya kullanımının değişip değişmediği, dijital medya üzerinde kurulan ağların bir dayanışma ağı oluşturup oluşturmadığı, dijital medyanın Türkiye ile olan ağları sürdürmek için nasıl kullanıldığı araştırılmaktadır. Bu amaçla 2016 yılından sonra Almanya'ya göç etmiş üniversite öğrencileri ve genç çalışanlar ile anket yapılarak veri toplanmıştır. Ardından göç eden gençlerle daha derinlemesine bir ilişki kurulmak istendiğinden, Almanya'daki ve Türkiye'deki dijital medya kullanım pratiklerini öğrenmek ve karşılaştırabilmek amacıyla (gençlerin hangi haber kanallarını takip ettikleri, hangi dilde haberleri takip ettikleri, hangi sosyal medya platformlarını kullandıkları vb.) yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilerek ve dijital medya platformlarında oluşturulan içerikler incelenerek veriler detaylandırılmıştır. Bu verilerden elde edilen bulgulara göre yeni göçmen dalgası olarak nitelendirilebilecek bu genç göçmenlerin donanımı Almanya'daki yaşamlarında onlara birçok yönden yardımcı olsa da Almanya'da ev bulma, iş bulma, göç edilen toplumun kültürünü ve dilini öğrenme konularında hayatlarını tamamen kolaylaştırmıyor. Bu noktada, dijital medyalar üzerinden kurulan ağlar genç göçmenlerin göç öncesinde, sırasında ve sonrasında yaşadıkları zorluklar karşısında yeni bir dayanışma ağı oluşturmakta ve gençlerin dijital medya kullanım pratiklerini ve kişilerarası iletişim biçimlerini zaman içinde değiştirmekte ve dönüştürmektedir. Ancak bu kullanım pratiklerinin anlamı da göç eden gençlerin sosyal, eğitimsel ve kültürel geçmişlerine bağlı olarak da büyük farklılıklar göstermektedir. Bu

farklılıklar yanında genç göçmenler için dijital medya sınırların ötesinde iletişimi mümkün kılarken Türkiye ile ağlar kurmayı ve sürdürmeyi de mümkün kılmaktadır. Türkiyeli genç göçmenlerin çoğu hem Türkiye'den hem de Almanya'dan gazeteleri, yeni medya teknolojilerini kullanmakta ancak bunların ne kadar yoğunlukta ve sıklıkta kullanıldığı göçmenlerin sosyal, eğitimsel ve kültürel geçmişlerine ve göç ettikleri ülkedeki deneyimlerine göre farklılıklar göstermektedir.

**Anahtar kelimeler:** Göç, Dijital medya, Dayanışma, Yakınlık.

### **Biyografi**

İstanbul Bilgi Üniversitesi Sosyoloji bölümü ve Hukuk Fakültesinden çift anadal programıyla 2020 yılında mezun oldum. Hemen ardından, bir yıl boyunca İstanbul'da ifade özgürlüğü ve kişisel verilerin korunması alanında çalışarak yasal stajımı tamamladım. 2021 yılında Berlin'e yerleşmeye karar vererek Freie Universität Berlin'de Sosyoloji bölümünde yüksek lisansa başladım. Şu an ikinci sınıf yüksek lisans öğrencisiyim ve öğrenci asistan olarak çalışmaktayım. Lisans döneminde İstanbul Bilgi Üniversitesinde hukuk ve sosyal bilimler arasındaki ilişki üzerine araştırma yaparak geçirdiğim yıllar kurumların ortaya çıkışı, kurumsal eşitsizlikler, medya ve hukuk üzerine daha fazla araştırma yapma isteğimi keskinleştirdi. Çünkü araştırmalarımın her zaman bir parçası olmasını istediğim hukukun bir normlar ve değerler bütünü olmanın ötesinde, canlı ve hayati bir sosyal olgu olduğuna inanıyorum. Bu kapsamda disiplinler arası ve nitelikli bir araştırma yapabilmek için çeşitli araştırma yöntemleri dersleri alarak ve eğitimlere katılarak hesaplamalı sosyal bilimler alanında bir göçmen olarak Berlin'de kendimi daha da geliştirmeye çalışıyorum.

## Buket ÖZDEMİR DAL & Gizem Nur EZME

Kocaeli Üniversitesi & Bahçeşehir Üniversitesi

### Türkiye'de Göçmen Entegrasyonunda Gençlerin Yerine Eleştirel Bir Bakış

#### Özet

Türkiye'nin transit ülkeden göç alan ülkeye dönüşmesi ile birlikte göçmen entegrasyonu konusu önemli gündem maddelerinden biri haline gelmiştir. Yerel halk ile sığınmacılar arasında yaşanan çatışma ve toplumda yükselen göçmen karşıtlığı, entegrasyonun önemini ve gerekliliğini göstermektedir. Türkiye'de göçmen entegrasyonu sosyal uyum adıyla yürütülmektedir. 3,5 milyon geçici koruma kapsamında bulunan Suriyeli nüfusun üçte birinin gençlerden oluştuğu görülmektedir. Geçici koruma kapsamı dışında Türkiye'nin göç aldığı diğer ülkelerden de genç nüfusun geldiği bilinmektedir. Bu kalabalık genç kitle, göçmen entegrasyonun önemli aktörleridir. Bu bağlamda araştırma, göçmen entegrasyonunda gençlerin yerine ve etkisine odaklanmaktadır.

Gençlerin entegrasyon sürecindeki önemi sadece sayı olarak çok olmalarından değil, ayrıca birlikte yaşama dair düşüncelerinin, beklentilerinin, durumlarının entegrasyonun geleceğine olan etkisinden de kaynaklanmaktadır. Türkiye'nin hem genç nüfusa hem de sayıca fazla genç mülteci kitlesine sahip olması yeni ve önemli bir çalışma alanını da beraberinde getirmektedir. Gençlerin entegrasyonuna yönelik çalışmaların da belirttiği gibi genç mülteci nüfus, demografik anlamın ötesinde eğitim, istihdam, barınma gibi önemli ihtiyaçları olan ve bu ihtiyaçlarla beraber hem toplumun kırılgan grubu hem de şekillendirilmeye açık kitlesi halindedir. Toplumların genç mülteci nüfusa bakış açısı fırsat ve tehdit ikileminde değişiklik göstermektedir. Bu anlamda gençlerin entegrasyon sürecindeki rolü önem kazanmaktadır. Entegrasyon sürecini şekillendirme ve dönüştürme potansiyeline sahip genç nüfusun yaratacağı diyalog mekanizmaları ve ortak yaşam alanları-pratikleri genel olarak entegrasyon sürecinin gidişatında da belirleyici rol oynamaktadır.

Çalışmada entegrasyon, iki taraflı karşılıklı değişim olarak ele alınmaktadır. Bu bağlamda çalışma, Türkiye'de çeşitli kurumların ve sivil toplum kuruluşlarının uyguladığı sosyal uyum projelerinde, gençlere yönelik kapsayıcılığı, gençlerin dahiliyetini ve karar alma süreçlerine katılımını sağlamaya yönelik, neler

yaptığını ve nasıl yaptığını incelemeyi hedeflemektedir. STK'ların sosyal uyuma yönelik yürüttüğü çalışmalar incelenirken, Avrupa'da göçmenlere yönelik yapılan entegrasyon çalışmaları örnekleri üzerinden bir tartışma yürütülerek, Avrupa'da yapılan uyum çalışmalarıyla Türkiye'de yapılan uyum çalışmalarının benzerlikleri ve farklılıkları ortaya konulmaya ve etkili/sürdürülebilir bir uyum çalışmasının ne ölçüde gerçekleştiği sorgulanmaya çalışılmaktadır. Niteliksel araştırma yönteminin benimsendiği araştırmada, gençlerin göçmen entegrasyonundaki yerine dair literatürde bulunan çalışmalar betimsel içerik analizi ile incelenmektedir. Yapılan incelemeler doğrultusunda sosyal uyum projelerinde çoğunlukla entegrasyonun tek yönlü (yalnızca göçmen grupların dahil olduğu) değişim olarak yer aldığı görülmektedir. Ev sahibi toplumun gençlerinin de dahil edilerek, sürecin tanıma ve diyalog aşamalarına katkıda bulunan projelerin az sayıda olduğu ve literatürde yoğunlukla genç mülteci nüfusun ev sahibi topluma uyumunu değerlendiren çalışmaların bulunduğu tespit edilmektedir. Bununla birlikte bahse konu çalışmalarda gençlerin toplumdan dışlanma, ötekileştirilmeye dair deneyimlerinin karşılaşma alanlarında ve kendi akranları ile iletişimlerinde yoğunlaştığı tespitleri dikkat çekicidir. Gençlerin karşılıklı iletişim halinde olabildiği, diyalog kurabildiği ortak yaşam alanlarının varlığı ve sürdürülebilirliği, birlikte yaşama kültürünün yerleşebilmesi için verimli bir zemin sağlayacaktır. Araştırma, sosyal uyum projelerine farklı bakış açılarıyla yaklaşması ile var olan durumun sorgulanmasını ve geliştirilmesini sağlaması bakımından önemli bulunmaktadır.

**Anahtar Kelimeler:** Göçmen entegrasyonu, Sosyal uyum, Tanınma, Genç mülteciler, Gençlerin katılımı.

## **Biyografiler**

### **Buket Özdemir Dal**

Sosyolog Buket Özdemir Dal, Kocaeli Üniversitesi Göç Çalışmaları Programında doktora öğrencisidir. Yüksek lisans derecesini İstanbul Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler bölümünden "Hatırlama ve unutmaya kültürü: geçmişle yüzleşme bağlamında Türkiye örneği" başlıklı tezi ile almıştır. Türkiye'de mültecilerle çalışan sivil toplum kuruluşlarının devlet ile ilişkisi ve Avrupa'da Aşırı Sağ partiler ve göçmenlere yaklaşımları üzerine yayınlanmış iki makalesi vardır. "Göçmen karşıtlığının yükselmesinde infodeminin etkisi" ve "Toplumsal cinsiyet perspektifinden zorla yerinden edilme ve sınır" başlıklı yayınlanmış bildirimleri bulunmaktadır. Göç, toplumsal cinsiyet, sınır çalışmaları ve kolektif hafıza alanlarında araştırmalar yapmaktadır.



### **Gizem Nur Ezme**

Gizem Nur Ezme, Bahçeşehir Üniversitesi Göç Çalışmaları Yüksek Lisans Programında tez dönemi öğrencisidir. 2015 yılında İstanbul Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler bölümünden mezun olmuştur. 2017-2019 yılları arasında Yalova'da insani yardım alanında sığınmacı ve mültecilerle ilgili bir projede mobil takım asistanı olarak 2019-2022 yılları arasında İstanbul'da Suriyeli çocuk, genç ve ailelerin güçlendirilmesine yönelik bir projede çocuk koruma sorumlusu olarak çalışmıştır. TÜBİTAK 121K295 kodlu "Pandemi Sonrası Göçmenlik Deneyimleri, Ev-İş Dinamikleri ve Hane İçi İlişkiler: Göçmen Ev İşçileri Örneği" adlı projede yüksek lisans bursiyeri olarak yer almaktadır. Göç, çocuk hakları, emek ve toplumsal cinsiyet alanlarında araştırmalar yapmaktadır.

## Büşra ÇELİK

Kocaeli Üniversitesi

### Toplumsal Hareketler Bağlamında Üniversiteli Öğrenci Hareketleri ve Radikalleşme

#### Özet

Bu çalışma üniversiteli öğrenci örgütlenmelerini radikalleşme kavramı çerçevesinde incelerken öncelikle kavramı pejoratif anlamlarından sıyrarak muhalif olma anlamında ele almaktadır. Çalışma; merkez siyasette kendine yer bulamayan, eşitsiz ve adaletsizliklere çözüm bulmaya çalışan birbirinden farklı üniversiteli öğrenci örgütlenmelerinin radikalleşen özneler sunduğu kabulünden yola çıkmaktadır. Özellikle Adalet ve Kalkınma Partili (AKP) yıllarda otoriterleşme ile birlikte hüküm süren neo-liberal politikaların bir yandan sorunların çözümünde bireye sorumluluk yüklemesi ve onu işaret etmesi ve bir yandan da cemaatleşmeye teşviki üniversiteli öğrenci örgütlenmelerinin eylem repertuarlarında, radikalizasyonlarında çeşitli dönüşümlere ön ayak olmuş ve olmaktadır. Bu çalışma da üniversitelerdeki farklı ideolojilere sahip öğrenci örgütlenmelerinin radikalleşme ile başlayan süreçlerinin kutuplaşmadaki etkilerini incelemeyi hedeflemektedir. Bu amaçla Kocaeli Üniversitesi'nde farklı ideolojik angajmanlara sahip muhalif öğrenci örgütlenmeleri ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Sağ milliyetçi, muhafazakâr cenahı temsilen Anadolu Gençlik Derneği ve Türkiye Gençlik Birliği; sol/sosyalist kanadı temsilen Öğrenci Kolektifi ve sol tandanslı bir kadın örgütlenmesini temsilen de Üniversiteli Kadın Kolektifi kutuplaşmanın boyutlarını anlamak adına yeterli bulunmuştur. Kocaeli Üniversitesi bünyesinde gerçekleştirilen doktora tezi çalışmasının bir bölümünün sonuçlarının sunulması olarak değerlendirilen bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Bu amaçla nitel desenin kullanıldığı araştırmalarda kullanılan veri toplama yöntemlerinden biri olan derinlemesine görüşmeler yapılmıştır. Seçilen bu örgütlerin anlam dünyasına, değerler kümesine, eylem tarzlarına ve ilişkilene biçimlerine gönderme yapan örgüt kültürü ile deneyimlerin radikalleşmedeki etkileri ve aynı zamanda bu radikalleşmenin örgütlenmelerin birbiriyle olan kutuplaşmasındaki mahiyeti aktarılmaya çalışılacaktır. Kutuplaşmayı Nasıl Aşarız (2022)'dan hareketle de söz konusu üniversitedeki öğrenci örgütlenmelerinin ideolojik, konu bazlı ve duygusal kutuplaşmayı haiz olduğu sonucuna ulaşmaktadır.

**Anahtar Kelimeler:** Toplumsal hareketler, Öğrenci hareketleri, Radikalleşme.

### **Biyografi**

Büşra Çelik, 1992 Diyarbakır doğumludur. 2019 yılında yüksek lisansını Doç. Dr. Tuba Kancı Doğan danışmanlığında 2000'li Yıllarda İslamcı Kadınların Dönüşen Söylemi: Romanlar Aracılığıyla Bir İnceleme başlıklı tezi ile tamamlamıştır. Şu an Kocaeli Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nde üniversiteli öğrenci örgütlenmelerinin dönüşen yapılarını toplumsal hareketler, eylem repertuarı, kolektif kimlik, kolektif eylem bağlamlarında karşılaştırmalı olarak incelemeye çalışan bir doktora tezi yazmaktadır. Başlıca ilgi alanları toplumsal cinsiyet ve kadın çalışmaları, milliyetçilikler, toplumsal hareketler ve gençlik çalışmaları, radikalleşme, gençlik aktivizmi olarak özetlenebilmektedir. İlgi alanına paralel olarak makaleleri çeşitli kitap, dergi ve online olarak internet sitelerinde yayımlanmıştır. Son çalışması "*The anti-gender movement in Turkey: an analysis of its reciprocal aspect*" (2023) başlığıyla Turkish Studies adlı dergide yayımlanmıştır.

## Caner TURAN

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

### Gençlik Çalışmaları Bağlamında Minör Pratikler: Doğaçlama Tiyatro Sanatının Gücü

#### Özet

Dünyada ve Türkiye'de uzun zamandan beri çok katmanlı bir ekosistem içerisinde gençlerin aktif ve gönüllü katılımlarıyla kişisel ve toplumsal bir gelişim itkisi yaratan gençlik çalışmalarında işbirliğine açık olmak, katılımcılık, ortaklık, eşitlikçilik ve kapsayıcılık, inisiyatif almak gibi bir çok temel değer sivil toplum felsefesi çerçevesinde gençlerin ve toplumun ihtiyaçlarına ve isteklerine cevap verilmesi ve gençlerin sorumluluk alan talepkâr bireylere dönüşmesi üzerinden ele alınmaktadır. Gençlik çalışmalarında kullanılacak efektif metotlardan bir tanesi olan doğaçlama tiyatro pratikleri hem yukarıda bahsedilen değerlerin yaşanması ve deneyimlenmesi, hem oluşturulan minör pratikler zemininde yaratıcılık ve problem-çözme gibi yaşamsal yetilerin geliştirilmesi, hem de çok katmanlı çalışmalarda pozitif bir ortamın tesis edilmesi ve beklenmeyen durumlara karşı manevra kabiliyetini arttırması açısından güçlü araçlar sunabilir. Seyirciyle birebir etkileşimli bir tiyatro biçimi olan doğaçlama tiyatrosunun alt yapısını ve felsefesini oluşturan "kabul etmek", "anda olmak", "dinlemek", "akışa bırakmak" gibi şeyler ve bu tür becerilerin parlatılmasını sağlayan pratikler bu oyun biçiminin sosyal ve kişisel değişimi ve gelişimi hedefleyen girişimlerde de kullanım alanı bulmasını sağlar. Doğaçlama tiyatro çalışmaları; kolektif hareket etme becerisini geliştiren, kendi insani malzemelerimizi kullanarak yaratıcı alanımızı açan ve kendimizi ifade etme olanağımızı arttırıran bir deneyim sunar. Bu deneyim süresince bireyler arasında kurulan duyarlı (*responsive*) ve kolektif ilişki biçimi gençlik çalışmaları süresince elde edilmesi planlanan bir takım pozitif çıktılarla paralellikler gösterir. Oyun duygusunun açığa çıkarılmasıyla ve yeniden keşfedilmesiyle farkındalığın arttırılması, güvenin ve iş birliğinin inşa edilmesi, empati odaklı iletişim biçimlerinin kurulması, belirsiz durumlar karşısında stresin yönetilmesiyle birlikte keskin, esnek ve güçlü bir manevra alanının oluşturulması doğaçlama tiyatro sanatını gençlik çalışmaları için bir fırsata dönüştürebilir. Bu çalışma vesilesiyle doğaçlama tiyatro sanatının ortaya koyduğu minör pratiklerin günümüzde ve gelecekte gerçekleştirilecek olan gençlik çalışmalarının daha demokratik bir ortamda yapılmasını sağlayabileceği, bireylerin sonrasında sivil toplum, akademi, iş

hayatı gibi katılım göstereceği toplumun farklı katmanlarına bu deneyimleri örtük ya da açık bir biçimde aktarabileceği iddia edilecektir.

**Anahtar Kelimeler:** Gençlik çalışmaları, Doğaçlama Tiyatro, Sanat.

### **Biyografi**

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sanat Tarihi bölümünde akademik çalışmalarını sürdürmektedir. 2022 yılında önce Çek Cumhuriyeti'nde Ostrava Teknik Üniversitesi'nin düzenlediği Uluslararası Mimarlık Yaz Okulu'na, sonrasında Saraybosna'da çatışma ve travma sonrası toplumsal ortamın çağdaş sanata olan etkilerini konu edinen başka bir seminer ve atölye programına kabul edilmiştir. Akbank Sanat ve Açık Diyalog iş birliğinde gerçekleştirilen 2022-2023 *Çağdaş Sanat ve Küratörlük Seminer Programı*'na seçilmiştir. Bazı uluslararası hakemli dergilerde sanat tarihi alanında makaleleri, bazı platformlarda ise sanat yazıları yayımlanmıştır. Öyküleri çeşitli dergi, fanzin ve seçkilerde yer almıştır. Edebiyatist Yayınevi bünyesinde çıkan *Akordiyoncu* (2021) adlı öykü kitabının yazarıdır. Oyunculuk pratikleri süresince *Maskeliler*, *Üç Günlük Dünya*, *Bir Evlenme Teşebbüsü*, *Momo*, *Saçmalıyorum* gibi tiyatro oyunlarında ve çeşitli kısa film projelerinde rol almıştır. Doğaçlama tiyatro çalışmaları boyunca Steve Jarand'ın *Improv Masks* isimli doğaçlama maske atölyesine, Elena Lah'ın *Sessizlik* ve *Değerli Metaller* isimli sessiz doğaçlama atölyesine katılmıştır. Edindiği deneyimleri başkalarına da aktarabilmek amacıyla kısa süre önce *Ludus Act Education* adında bir oluşum başlatmıştır. Bu oluşum altında ulusal ve uluslararası kurumlara, gençlik çalışanlarına ve çeşitli topluluklara yönelik eğlenceli, interaktif, doğaçlama temelli atölyeler tasarlamaktadır.

## Ceren KULKUL AKYUNAK

Koç Üniversitesi

### Beyin Göçü ve Sonrasını Anlamak: İstanbul'dan Berlin'e Göç Eden Gençlerin Deneyimleri Üzerine Bir Analiz

#### Özet

Henüz yirmi üç yaşında ülkeyi terk eden bir görüşmeci "Tek bir gün daha orada [Türkiye'de] kalmaya gücüm kalmamıştı," diyor. Başka bir tanesi "Buradaki en kötü günüm bile oradaki en iyi günümden daha iyi" diye ifade ederken bir başkası ise, 2015 ve 2016 yıllarında Ankara'daki iki bombalı saldırıdan da birkaç dakika ile kurtulduğunu anlatıyor. Şehirde sosyalleşme alanının kısıtlanmasından bunalan bir genç "İstanbul'da artık nefes alamıyordum" derken, onunla benzer hisleri paylaşan bir başkası ise "Darbe girişiminde anladık bu şehrin artık bize ait olmadığını, başka sahiplerinin de olduğunu." diye anlatıyor. Şimdi hepsi Berlin'deler.

Türkiye'de gençlerle ilgili meselelerin başında beyin göçü konusu geliyor. Özellikle son yıllarda eğitilmiş genç profesyonellerin çalışmak, öğrencilerin ise eğitimini yurtdışında tamamlamak için ülkeden ayrılma isteği gözle görünür derecede artmış durumda. Peki bu göç süreci nasıl işliyor? Karar nasıl veriliyor ve sonrasında gençlerin yaşantısında neler oluyor? Bu çalışma beyin göçünü öncesi ve sonrası olarak karşılaştırmalı şekilde analiz etmektedir. Çalışmanın verileri, Ekim 2018 - Mart 2019 arasında Berlin'de yaptığım otuz derinlemesine görüşme ve iki odak grup çalışmasına dayanmaktadır. Bu görüşmeler, Berlin'e son beş sene içerisinde göç etmiş öğrenci ve vasıflı beyaz yakalı çalışan olan gençlerin göç tecrübelerine dair sorulara odaklanmaktadır. Bir yandan Türkiye'de son yıllarda gittikçe derinleşen toplumsal kutuplaşmanın gençler üzerindeki itici etkilerini incelerken diğer yandan göç edilen Berlin'e alışma sürecini anlamaya çalışıyorum.

Gitmek ve kalmak üzerine gençlerle yapılan tüm bu görüşmelerin özünde bir adalet tanımı, hak arayışı ve bunlara dair bir umut ihtimali ön plana çıkıyor. Nihayetinde her göç tecrübesi gibi Türkiye'den giden genç göçmenler için Berlin de toz pembe değil. Irkçılık, ayrımcılık, sosyal statünün düşmesi, yalnızlaşma gibi durumlar da var. Fakat gençlerin belleğinde Berlin deyince ilk olarak bunlar canlanmıyor. Farkında olmadıkları için değil; bunlarla mücadele

etmenin mümkün olduğuna inandıkları için. "Türkiye'de artık mücadele alanımız kalmamış gibi geliyordu, burada hak aramanın mümkün olduğunu bildiğim için inandıklarımın, doğrularımın mücadelesini burada bir şekilde vermek bana daha olası gözüküyor artık," diyor iki sene önce Berlin'e taşınmış bir üniversite öğrencisi. Oysa Türkiye'de gençler için hak aramak, kimlik mücadelesi vermek gittikçe imkansızlaşıyor. Şehirler, meydanlar toplumun elinden alınıyor. İnsanlar yalnızlaşıyor, birbirinden ve şehirden gittikçe kopuyor. Toplumsal hafızaya kazınmış olan huzursuzluk hissi gençler arasında oldukça derin. Berlin'de ayrımcılıkla ya da toplumsal dışlanmayla karşılaşan birçok genç göçmenin "Olsun, burası yine de daha iyi" demesi, Türkiye'de yaşanan umutsuzluğa ve artık mücadele edecek alan bulamıyor olmanın açtığı yaralara işaret ediyor.

**Anahtar Kelimeler:** Beyin göçü, Gençlik çalışmaları, Sosyal politikalar.

### **Biyografi**

Ceren Kulkul Akyunak, Koç Üniversitesi Göç Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (MiReKoc) doktora sonrası araştırmacısıdır. Doktorasını 2022 yılında Berlin Humboldt Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi'nde tamamlamıştır. 2014 yılında lisansını, 2017 yılında ise yüksek lisansını Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nde tamamlamıştır. Doktora tezinde Berlin'de yaşayan Türkiye kökenli göçmen kadınların kimlik ve komünite inşası üzerine çalışmıştır. Araştırma alanları göç çalışmaları, kent sosyolojisi, toplumsal cinsiyet ve cemiyet/cemaat çalışmalarıdır. Yeni akım göç, dini kimliğin kentte tezahürü ve kesişimsel yaklaşım alanlarında yayınları bulunmaktadır. 2020-2022 yılları arasında, Berlin Humboldt Üniversitesi'nde niteliksel araştırma teknikleri ve mahallelerdeki sosyal ağlar üzerine dersler vermiştir.

## Deniz AKA

Sakarya Üniversitesi

### Erasmus Değişim Programından Uzun Süreli Göçmenliğe: Bir Beyin Göçü Örneği Olarak Almanya'ya Göç Etmiş Öğrenciler

#### Özet

İnsanlık tarihi kadar eski olan göç olgusu insanların sosyal, iktisadi, politik ya da doğal nedenlerden dolayı coğrafi olarak yer değiştirmesi olarak tanımlanabilmektedir. Karmaşık bir olgu göç ve bu olgunun en önemli unsuru olan göçmenler, bazen kendi ülkeleri içinde bazen ülkeler hatta kıtalar arasında hareket ederler. Bazı insanlar kısa süreliğine, bazıları ise göç ettikleri yerde kalıcı olma niyetindedir. Kimileri bu serüvene gönüllü katılırken kimileri göç etmeye zorlanmış ya da sadece göç etmeye mecbur kaldıkları için göç etmişlerdir.

Bir göç türü olarak beyin göçü ise en genel tanımı ile üniversite ya da daha üst eğitim kademelerinden mezun, eğitimini aldığı alanda bir takım birikim ve tecrübelere sahip, yüksek nitelikli bireylerin kendi ülkelerinden başka bir ülkeye fiziksel olarak yer değiştirme durumudur. 1950'lerden sonra nitelikli bireylerin üçüncü dünya ülkelerinden gelişmiş ülkelere doğru göç etmesiyle gündeme gelen beyin göçü, sosyal bilimcilerinin çeşitli noktalarıyla ele aldığı bir çalışma alanı haline gelmiştir.

Bu çalışma, lisans eğitimi kademesinde Erasmus Değişim programı kapsamında öğrenim veya staj hareketliliği çerçevesinde Almanya'ya giden ve hareketlilik sonrasında Almanya'ya göç etmiş öğrencilerin, göç etme kararlarına ve göç deneyimlerine eğilmektedir. Bu bağlamda çalışmanın amacı, Erasmus deneyiminin ve geride bıraktıkları ülkenin öğrencilerin göç etme kararına etkisi, göç süreçleri, göç ettikten sonra mesken ülkede yaşadıkları sosyo-ekonomik ve sosyo- kültürel sorunları, geride bıraktıkları ilke ülke mesken ülke arasında kurdukları ilişki ve geriye dönüş hakkındaki düşüncelerini nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseni kullanılarak, yarı yapılandırılmış görüşme soruları ışığında analiz etmektir.



Çalışmada, Erasmus Programı çerçevesinde Almanya'ya gidip daha sonra burada yaşama karar alan öğrenciler örneklem olarak seçilmiştir. Örneklemelere ulaşım sağlama noktasında Kartopu Örnekleme yöntemi kullanılmıştır.

**Anahtar kelimeler:** Göç, Beyin göçü, Öğrenci göçü, Erasmus

### **Biyografi**

Ankara Üniversitesi (AÜ) İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümünden Fakülte ve Bölüm ikincisi olarak yüksek onur derecesiyle 2014 yılında mezun oldu. AÜ Siyasal Bilgiler Fakültesi Uluslararası İlişkiler bölümünde yandal öğrencisi olarak derslere katıldı. Yüksek Lisansını, Selçuk Üniversitesi SBE Reklamcılık ABD'nde "Sivil Toplum Kuruluşlarında Kurumsal İletişim: Sivil Toplum Geliştirme Merkezi Örneği" başlıklı teziyle tamamladı. Erasmus programı kapsamında, Lisans döneminde iki yarıyıl Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi Üniversitesinde Medya ve İletişim Bölümünde, yüksek lisans döneminde ise Polonya Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu üniversitesi Siyaset Bilimi ve Gazetecilik bölümünde eğitim aldı. Türk Eğitim Derneği bünyesinde İletişim Uzmanı ve Bağış sorumlusu olarak çalıştı. Yüksek lisansını tamamladıktan sonra yine Erasmus programı çerçevesinde Almanya'da televizyonculuk alanında uzun süreli staj yaptı. Sakarya Üniversitesi SBE İletişim Bilimleri Bilim Dalında başladığı doktora eğitiminde "Almanya'daki Türk Diasporasının Kimlik İnşa Sürecinde Medya Kullanım Biçimlerinin Rolü: Kuzey Ren Vestfalya Örneği" başlıklı tez çalışmasına Almanya'da devam etmektedir. Akademik çalışma alanları: göç, diaspora, diaspora medyası, kimlik, kültürel çalışmaları.

## Emine ATEŞ TAN

İstanbul Üniversitesi

### Gençliğin Asıl Sorunu Dijital Eşitsizlik mi Dijital Becerisizlik mi?

#### Özet

"İnsanlar içinde yaşadığı çağa babasına benzediğinden daha çok benzer." Twenge'den alıntılanan bu söz gençlerin günümüzde yaşadığı sorunların, 20. yüzyılın sonlarında ortaya çıkan bilgisayar ve internet teknolojisinin gelişmesiyle ortaya çıkan dijital çağın yeni toplumsal ve kültürel kodlarıyla vücut bulan dijital kültürüyle bağlantısı olduğuna işaret etmektedir. İnsanın düşünce ve kültür dünyasının kaynağının içinde yaşadığı sosyal ortam olduğu düşünüldüğünde toplumsallaşma süreciyle birlikte kişilik kazanan bireyler; enformasyon teknolojilerinde yaşanan gelişmelerin paralelinde kimliklerini toplumsallaşmanın toplumsanallaşmaya dönüştüğü bir ortamda kazanmaya başlamışlardır. Bu nevi devrim olarak adlandırabileceğimiz bu dönüşüm bireysel ve toplumsal yaşamı kökünden değiştirmiştir. Gerek ekonomik gerekse siyasal, sosyo-kültürel açıdan çok boyutlu sonuçlar doğuran bu söz konusu dijital çağda gençlerin karşılaştığı en önemli sorunlardan biri olarak, "bilgi ve iletişim teknoloji ve hizmetlerine eşit erişememe" adını verdiğimiz "Dijital Eşitsizlik (Dijital Bölünme)" belirtilmektedir ve bunun sonuçlarının tartışılmasına odaklanılmıştır. Bu noktada dikkatlerden kaçan ise, sayısal uçurum olarak da adlandırılan bu söz konusu kavramın odak noktasının sadece erişim açısından ele alınmasıdır. Oysaki gençler için en az bilgi teknoloji ve hizmetlerine eşit erişememe kadar önem taşıyan bir diğer sorun kullanım uçurumuna ilişkindir. Bu çalışmanın yapılmasındaki en büyük etken, konunun bu yönünü ele alan çalışmaların literatürdeki eksikliğinin fark edilmesidir. Bu itibarla yola çıkan ve geniş bir literatür taraması yapan çalışmanın amacı, bilgi ve iletişim teknolojilerine erişim eşitliğinin bilgisayar ve internet teknolojilerinin sunduğu imkanlardan eşit olarak faydalanma anlamına gelmediğinin altını çizmektir. Gençlerin erişim uçurumundan daha önemli sorunu kullanım uçurumudur. Bir diğer ifade ile bu teknolojilere kimlerin ulaştığı kadar, nasıl kullanıldığı sorusu ile de ilgilenilmelidir. Bu noktada ise karşımıza dijital beceri kavramı çıkmaktadır. Dijital beceriyi bireyin kişisel, sosyal, mesleki ve eğitim alanlarında hedeflerine ulaşabilme adına bilgileri etkin şekilde arama, analiz etme ve yaratma becerisi şeklinde ifade etmemiz mümkündür. Bugün gençlerin önemli bir kısmı dijital beceriden yoksun bir şekilde sosyal medya üzerinden inşa ettikleri sürekli güncellenebilen,

esnek, gerçek olmayan kimlik duyuruları ile kendi potansiyel ve sınırlarını keşfedememektedir. Bu bağlamda onları bekleyen en büyük tehlike bir zaman sonra bu duruma kendilerinin de inanacak olmalarıdır. Bununla birlikte çevresindekiler de gerçek olmayan sanal alemdeki sunular üzerinden söz konusu kişiye bir kimlik ataması gerçekleştirmektedir. Bu kimliklerin kabul kıstası ise gerçeklik değil inandırıcılık olmaktadır. Bu sebeple gençlerimizin dijital beceri ile ulaşabilecekleri eleştirel düşünce ve sorun çözme kapasitesi oldukça önem taşımaktadır. Bir nevi bilgi okuryazarlığı diyebileceğimiz bu kapasiteye ulaşma hem kişisel hem kurumsal hem de katılımcı bir yurttaş olarak toplum ve küresel ölçekte herkesin yararına olacaktır.

**Anahtar Kelimeler:** Dijital Kültür, Kimlik, Dijital Eşitsizlik (Dijital Bölünme), Dijital Beceri.

### **Biyografi**

Şehremini Anadolu Lisesi mezunuyum. İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Uluslararası İlişkiler bölümünü üçüncülükle bitirdim. Hemen akabinde İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler bölümünde yüksek lisansımı tamamladıktan sonra, yine İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalında Sayın Prof. Dr. A. Rauf Versan danışmanlığında doktora programını bitirdim. İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin bazı birim ve kademelerinde görev yaptım ve hala aynı kurumda çalışma hayatına devam etmekteyim.

## Enes DÖNMEZ

Marmara Üniversitesi

### Prekarizasyon Bağlamında Gerçekliğin İnşası ve Özel Deneyimde Medyanın Rolü

#### Özet

Fordist üretim anlayışının değişimi ile birlikte, bireyselleşen toplumda üretim ve emek esnekleşmeye başlamıştır. Tüketiciye sağır olan üretimin yerine, kişisel tüketime dönük esnek post-fordist üretim anlayışına geçilmiştir. Katı kapitalizm döneminde devletin etkin olduğu refah toplumu hâkim iken, akışkan kapitalizm olarak adlandırılacak yeni dönemde sermaye daha akışkan duruma gelmiştir. İktidar biçiminin değişimine neden olan yeni üretim biçiminde panoptik kurumlarının yerine, serbest piyasanın iktidarları yönetimsellik gibi bio-iktidar kurumlarına dönüşmüş, yasaklayıcı değil verimi arttırıcı politikalar gütmektedir. İşsizlik ve emek piyasasındaki sorunları çözmek için ekonomik büyüme hedeflenilmiştir. Ancak ekonomik büyüme gerçekleşse bile emek piyasasına yansımamıştır. 2008 yılında gerçekleşen resesyon sonucunda işsizlik oranları tüm dünya ülkelerinde artış göstermeye başlamıştır. Dezavantajlı gruplar ise kriz dönemlerinden en çok etkilenenler olmaktadır. Bu anlamda gençler bu guruba dâhildir. İşsizliğin yanında bugünün emek piyasasındaki sorunları anlamlandırmak adına prekarizasyon önemli kavramlardan biridir. Emek piyasasında yer alıyor olsa bile bireyler büyük sorunlar ile karşılaşmaktadır. Bunun en büyük sebepleri post-fordist dönem ile birlikte başlayan güvencesiz, istikrarsız, kırılgan, esnek çalışma koşulları ve buna neden olan politik gelişmelerdir. Bilgi-iletişim teknolojilerindeki gelişmeler de prekarizasyona neden olmaktadır. Örneğin; Gig ekonomisi gibi yeni çalışma biçimleri prekarizasyonun en sert yaşadığı alanlardır. Bir çalışma ortamında, dayanışma ruhundan uzak, hatta aynı işi yaptığı kişiler ile sert rekabet içinde olan gig çalışanlarının çalışma koşulları oldukça prekardır. Gig çalışanlarının bir yasal düzenlemesi yoktur. Ayrıca mekâna bağlı olmayan işlerde ise dünyanın her yerinden çalışma imkânının olması farklı prekar deneyimlere neden olmaktadır. Bunun yanında gelişen iletişim teknolojileri ile birlikte sosyal medya kullanıcıları gelişmiş ülkelerdeki hayat standartları, alım gücü gibi konular hakkında detaylı bilgiye ulaşma imkânı yakalamaktadır. Bildiri de değineceğim konu ise prekarizasyon bağlamında medyada inşa edilen gerçeklik ve öznel deneyimlerin bir tanımlamasını yapmaktır. Sosyal medya platformları bu anlamda gerçekliğin

inşasında ve öznelleşme süreçlerinde geleneksele göre farklı bir etki yaratmaktadır. Yankı odası, filtre balonu gibi kavramsallaştırmalar buna örnek gösterilebilir. *Bu anlamda Türkiye'de prekarite sonucu, yaşamıyla ilgili yeni yollar arayan bireylerin medyada karşılaştıkları içerikler ile gerçekliklerinin yeniden üretimi araştırmanın problemini oluşturmaktadır.* Böylece medya içeriklerinde Batı söylemi ile inşa edilen gerçekliğin ortaya koyulması ve bu inşa edilen gerçekliklerin Türkiye'deki prekar bireylerde nasıl bir öznelleşme deneyimi gerçekleştirdiğini tanımlamak amaçlanmaktadır. Her iki amaç ise ana amaç olan Batı söyleminin kimlik boyutundaki hegemonik evrensellik iddiasının medya aracılığıyla içeri doldurduğu boş evrenselliğin imgesel bir evrensellik olduğu ve teknolojik boyutta ise gündelik hayatın enformatikleşmesine olan katkısını tanımlamaktır. Böylece 12 Youtube videosu söylem çözümlemesine tabi tutulacaktır. Bu videolar yurt dışında alım gücü, teknolojik ürünler, iş imkanları, ev fiyatları, eğitim, göç temaları üzerinden belirlenmiştir. Ayrıca dijital yerlilerden oluşan dört ölçüt ile belirlenmiş 12 katılımcı ile fenomenolojik yöntem kullanılarak, derinlemesine görüşme yapılacaktır. Katılımcıların prekar deneyimleri ve yurt dışı ile ilgili medya deneyimleri incelenecektir. Her iki analiz ise Habermas'ın "İletişimsel Eylem Kuramı" kitabının 2. cildinde yer alan kriz görüngüleri üzerinden karşılaştırılarak yorumlanacaktır. Böylece Türkiye'de yaşayan prekar bireylerin deneyimleri ve medyada inşa edilen Batı söylemi arasındaki ilişki tanımlanacaktır. Bu gibi içeriklerin Türkiye'de yaşayan prekar bireylerde Batı algısını nasıl şekillendirdiği ve göç etme konusunda nasıl bir motivasyon oluşturduğu tanımlanmaya çalışılacaktır.

**Not:** Bu çalışma yayınlanmamış doktora tezinden üretilmiştir.

**Anahtar Kelimeler:** Sosyal medya, Prekarizasyon, Göç.

### **Biyografi**

Enes Dönmez 1992 yılında Sakarya'nın Geyve ilçesinde doğmuştur. 2015 yılında Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi, Radyo, Televizyon ve Sinema Bölümü'nden mezun olmuştur. 2019 yılında "Yeni Medya ile Değişen Televizyon Yayıncılığında İçerik Üretimi: Küresel ve Yerel Ölçekli Platformlar" adlı tez ile Marmara Üniversitesi Radyo ve Televizyon bilim dalından yüksek lisans derecesi almıştır. 2019 yılından beri aynı bilim dalının doktora programında yer almaktadır. 2018'de bu yana ise İstanbul Arel Üniversitesi Sinema ve Televizyon bölümünde araştırma görevlisi olarak çalışmaktadır. Bunun yanında televizyon ve sosyal medya alanlarında birçok video prodüksiyon işinde yer almıştır. 2014

yılında ise Sinema Genel Müdürlüğü'nün desteğiyle “Mavi” adlı kısa filmi çekmiş ve bazı festivallerde gösterim almıştır.

## Engin ÖZTORNACI

Dokuz Eylül Üniversitesi

### Genç İşsizliği ve Dijital Göçmenlik

#### Özet

Genç işsizliği ekonomik olduğu kadar sosyal ve kültürel etkileri de olan bir olgudur. Genç işsizliğinin, ekonomik büyümenin ve sosyal stabilitenin tehlikeye girmesi anlamına geldiği son yıllarda giderek daha fazla tartışılmaktadır. Gençlerin iş piyasalarına katılımının düzenlenmesi devletin bu alandaki düzenleyici ve denetleyici rolünü yerine getirebilmesi hem gelişmiş hem gelişmekte olan ülkeler açısından giderek daha da önem kazanan bir konu haline gelmiştir. Son yirmi, otuz yılda ekonomilerin yön ve biçiminde ortaya çıkan değişim ve gelişmeler, ömür boyu istihdam vadeden işler yerine çok daha fazla serbest işleri ortaya çıkarmış ve meslekler arasında geçişi hızlandırmıştır. Ayrıca teknolojideki hızlı değişimin iş dünyasına etkileri özellikle yaşanan pandemi sonrasında tüm dünyada çok daha derinden hissedilmiştir. Pandemi öncesinde çok kısıtlı sektörlerde ve lokal gruplarda uygulanabilen uzaktan çalışma, hibrit çalışma vb. farklı çalışma biçimleri büyük bir süratle yaygınlaşmıştır. İnternet teknolojilerinin hem sosyal hem ekonomik hayata çok daha fazla girmesinin bir yansıması olarak değerlendirilebilecek bu süreç, özellikle nitelikli işgücünün fiziksel bağımlılıktan uzak olarak çalışabilmesi sonucunu doğurmuştur. Dijital göçmenlik," işsiz genç nüfusun internet ve teknolojinin imkanlarını kullanarak yabancı ülkelerde iş bulma veya yatırım yapma fırsatı sunması" olarak tanımlanabilir. Literatürde zamana bağlı olarak dijitalleşme içine doğanlar ile öncesinde doğan nesilleri ayırt etmek için türetilen bir kavram olan dijital göçmenlik, özellikle pandemi sonrası anlam genişlemesi yaşayarak fiziksel olarak göçmeden farklı ülkelerdeki farklı işleri yapabilmeyi tanımlar hale gelmiştir. Bu durumun, özellikle teknolojiyi kullanmaya yatkın Z kuşağı tarafından mevcut iş piyasası şartlarını beğenmeyerek farklı ülkelerdeki firmalar için çalışmayı tercih etmek olarak kullanıldığı görülmektedir. Genç işsizliği sorunu ile dijital göçmenlik olgusu ilişkisinin değerlendirilmesi, genç nüfusun gelecekteki ekonomik potansiyelinin artırılmasına yardımcı olabileceği gibi, sosyal adaletin sağlanmasına da katkı sağlayabilecektir. Bu çalışmada Genç işsizliği ile dijital göçmenlik kavramlarının ilişkisi açıklanmaya çalışılacaktır.

**Anahtar Kelimeler:** İşsizlik, Dijitalleşme, Göç.

## **Biyografi**

Engin Öztornacı, 1978 yılında İzmir'de doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini İzmir'de tamamladı. 2003 yılında Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Maliye bölümünden mezun oldu. 2014 yılında DEÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Maliye Anabilim Dalı'ndan "Kamu Mali Yönetiminde İç Denetim – Performans Denetimi İlişkisi" başlıklı Yüksek Lisans tezi ile mezun oldu. Aynı Enstitü ve Anabilim Dalı'nda 2017 yılında başladığı Doktora eğitiminde "Genç İşsizlik Sorunu Ve Çözümüne Yönelik Mali Teşvik Politikalarının Değerlendirilmesi" başlıklı tez çalışmasını sürdürmektedir. 2005 yılında KPSS ile atandığı Dokuz Eylül Üniversitesinde idari personel olarak çeşitli birimlerde görev yaptı. Şubat 2014 tarihinden bu yana DEÜ İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde görev yapmaktadır. Öztornacı evlidir ve bir çocuğu vardır.



## Ersin KOPUZ & Taha AYDOĞMUŞ

İstanbul Üniversitesi & Işık Üniversitesi

### Türkiye'de Gençlik Politikalarının Oluşturulmasında Sivil Toplum Kuruluşlarının Rolü: Habitat Derneği Örneği

#### Özet

Genç ve gençlik kavramları, son dönemde literatürde sıkça tartışılmaktadır. Bu kavramlar üzerinde uzlaşılmış bir tanım bulunmamasına rağmen konuya ilişkin farklı yaklaşımlar mevcuttur. Evrensel bir tanımın bulunmaması, gençlik döneminin tanımlanmasının zor olması ve zaman/mekân kaynaklı meydana gelen değişikliklerle ilişkilidir. Gençliği ifade etmek için kullanılan yaş aralığı, gençliğin ihtiyaçlarını saptamak ve gelişimini sağlayacak temel unsurları tespit edebilmek için gereken istatistiksel verileri ortaya koymaya imkân sunmaktadır fakat bu yaş aralığının hangi kapsamı ülkelere göre değişebilmektedir. Örneğin İngiltere'de 13-19 yaş arası, Hollanda'da 0-25 yaş arası şeklinde gençlik dönemini tanımlarken (Williamson, 2002: 31) gençlik dönemi Avrupa iş birliğinin kılavuzu niteliğindeki Beyaz Kitap'ta 15-25 yaş arası, OECD'de ise 15-29 yaş olarak belirtilmiştir (Ashing, 2009: 6-10). Türkiye, Birleşmiş Milletler'in benimsediği 12-25 yaş arasını gençlik dönemi olarak kabul etmektedir. 2022 yılında yayımlanan İstatistiklerle Gençlik verilerine göre 84 milyon 680 bin 273 kişiden oluşan Türkiye nüfusunun %15,3'ü 15-24 yaş grubundaki gençlerden meydana gelmektedir (TÜİK, 2022). Türkiye'de genç nüfusun giderek artmasının yanında yaşanan eğitim, barınma, sağlık, istihdam ve yoksulluk problemleriyle ilgili gençlik alanında yapılan çalışmalar, çok disiplinli bir boyut kazanmıştır. Bunun yanında genç nüfus oranının yüksek olduğu Türkiye'de, gençlere yönelik yüklenen görev bilinci dikkat çekmektedir. Geleceğin dönüştürücüsü olarak görülen gençlerin, refah ve mutluluk seviyesi ise tartışmaya açıktır.

Türkiye – AB ilişkilerinin 1999 yılından itibaren hız kazanması ve Türkiye'nin AB'ye tam üyelik görüşmelerin başlaması birçok açıdan dönüşümü başlatmıştır. Bu dönüşüm sürecinde gençlere ilişkin plansız ve kapsamlı olmayan uygulamalar, yerini çok boyutlu politika önerilerine bırakmıştır. Bu bağlamda Türkiye'nin gençlik politikaları incelendiğinde ilk olarak Anayasa karşımıza çıkmaktadır. Anayasa'nın 58. Maddesi ile gençlere verilen cumhuriyete ve geleceğe sahip çıkması misyonu görülmektedir. Bunun yanında Kalkınma Planlarındaki politika hedefleri ile Hükümet Planlarında gençlikle ilgili hedefler bir çerçeveye

sunmaktadır. 2013 yılında yayımlanan Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi, ortak vizyon, misyon ve hedefleri ifade etmesi açısından dikkat çekmektedir. Ayrıca Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Türkiye Ulusal Ajansı (Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı) gençlik çalışmalarının oluşturulması ve uygulanmasında en etkin rol oynayan aktörler olarak görülmektedir (İstikbal ve Kopuz, 2021: 7-10).

Gençlik politikaları, gençlerin ihtiyaç duyduğu veya talep ettiği hizmetlerin karşılanması adına yürütülen uygulamalar bütünü olarak ifade edilebilir. Bu politikaların oluşturulmasında kamu politikası aktörleri içerisinde yer alan resmi aktörler (yürütme, parlamento ve yargı) kadar sivil aktörler de etkili olmaktadır. Sivil aktörler; vatandaşlar, siyasi partiler, baskı grupları, medya ve sivil toplum kuruluşlarından oluşmaktadır (Kopuz, 2022: 19-23). Bu çalışmada, gençlik politikalarının oluşturulmasında sivil toplum kuruluşlarının rolü ele alınacaktır. Bu çalışmanın temel amacı, Türkiye'deki gençlik politikalarının oluşturulması sürecini, Habitat Derneği'nin proje ve çalışmaları dahilinde incelemektir. Bu inceleme, hem gençlik politikalarının yeniden ele alınmasına katkı sunacak hem de gençlik çalışmalarının yetersiz kaldığı Türkiye'de literatürdeki eksiklikleri giderecektir. Bu bilgiler doğrultusunda, ilk bölümde genç ve gençlik tanımları üzerinde durulacak ve farklı yaklaşımlar tartışılacaktır. Sonraki bölümde kamu politikası aktörlerinden sivil toplum kuruluşları ve politika oluşturulması süreci ele alınacaktır. Son olarak Habitat Derneği'nin proje ve çalışmaları, gençlik politikaları bağlamında incelenecektir. Bu noktada Türkiye'de bütüncül bir gençlik politikasının oluşturulması sürecine katkı sağlamak ve gençlerin ve gençlik kuruluşlarının kamu, yerel yönetim ve özel sektör ile paydaşlıklar kurmasını geliştirmek amacıyla 2004'te kurulan Ulusal Gençlik Parlamentosu, Türkiye Ulusal Ajansı ortaklığında yürütülen çalışmalar, ulusal çalışmalar ile gençlerin karar alma mekanizmalarına dahil edilebilmeleri için yürütülen Seçilmek İstiyorum Kampanyası, gençlerin karar alma mekanizmalarının da etkin bir şekilde temsilini artırmak adına başlatılan Genç Dostu Adaylar Genç Dostu Kentler kampanyası, literatüre "Ev Genci" kavramını kazandıran ve gençlerin Türkiye'de yaşam kalitesini geniş bir çerçevede inceleyerek 2017'den itibaren yayımlanan Gençlerin İyi Olma Hali Araştırması Raporu ve UNDP, Meta, Microsoft ve Vodafone gibi küresel ortaklarla yürütülen projeler, gençlik politikaları perspektifinden Türkiye'de gençlik politikalarının oluşturulmasındaki rolü tartışılacaktır.

**Anahtar Kelimeler:** Türkiye, Gençlik Politikaları, Sivil Toplum.

### **Kaynakça:**

Ashing, I. (2009). Gençlik ve gençlik politikası: İsveç bakış açısı, E. Bornemark ve V. Görbil (Ed.), Gençlik Politikalarına Giriş: İsveç ve Türkiye Bakış Açıları içinde. İsveç Gençlik İşleri Ulusal Kurulu. 6-10.

İstikbal, I. ve Kopuz, E. (2021). Merkezi Düzeyde Yürütülen Gençlik Hizmetleri. Editör: Ateş, H. Yerel Yönetimde Gençlik Politikaları. 4T Yayınları: Ankara.

Kopuz, E. (2021). Kamu Politikası Aktörü Olarak Türkiye'de Derneklerin Özerkliği. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Medeniyet Üniversitesi.

TÜİK. (2022). İstatistiklerle gençlik. Erişim Adresi:

<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Istatistiklerle-Genclik-2021-45634> Erişim

Tarihi: 25.01. 2023

Williamson, H. (2002). Supporting Young People in Europe: Principles, Policy and Practice.

### **Biyografiler**

#### **Ersin KOPUZ**

Kocaeli Üniversitesi'nde Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi (2014-2018) bölümünden mezun oldu. İstanbul Medeniyet Üniversitesi'nde Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi (2019-2021) Anabilim Dalı'nda "Kamu Politikası Aktörü Olarak Türkiye'de Derneklerin Özerkliği" çalışmasıyla yüksek lisans eğitimini tamamladı. İstanbul Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Doktora öğrencisidir. Siyasal Düşünceler Tarihi, Türk Siyasal Hayatı, Kamu Politikası ve Sivil Toplum alanlarında bilimsel çalışmalarını sürdürmektedir. Çeşitli düşünce kuruluşlarında Siyaset Bilimi konusunda akademik faaliyetler yürütmekte, Habitat Derneği'nde Dijital Dönüşüm Programı'nda Eğitim Koordinatörü olarak çalışmaktadır. Bilimsel Yayınlar: Yerel Yönetimlerde Gençlik Politikaları - Merkezi Düzeyde Gençlik Hizmetleri Bölümü (2021) Uluslararası İlişkilerci Olmak - Editör (2021) Rekabetçi Otoriter Rejimlerde Sivil Toplum (2022) Kamu Politikası Aktörü Olarak Türkiye'de Derneklerin Özerkliği: Yüksek Lisans Tezi (2021) Politika Oluşturma Sürecinde Ekonomik ve Sosyal Konsey: 1.Ulusal Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Kongresi (2020) Avrupa Komisyonu İlerleme Raporlarına Göre Türkiye'de Yolsuzluk Olgusu: TESAM Sosyal Bilimler Kongresi (2019) Kamu Yönetiminde Yolsuzluğun Önlenmesinde Etik Anlayışının Etkisi: TUBLOK Lisansüstü Öğrenci Kongresi (2019)

## **Taha AYDOĞMUŞ**

Üniversite öğrenimini lisans düzeyinde Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi bölümünü (2014-2018) olarak tamamlamıştır. Işık Üniversitesi Meslek Yüksekokulu bünyesinde Öğretim Görevlisi olarak yer almaktadır. Yazılım kurulumu yönetimi, yazılım mimarileri, web ve internet programlama gibi alanlarda dersler vermektedir. Eğitim teknolojileri alanında akademik ve sivil toplum odaklı çalışmalar gerçekleştirmekte ve alana dair sosyal sorumluluk odaklı projeler ve eğitim programları tasarlamaktadır. Kalkınma odaklı bir sivil toplum örgütü olan Habitat Derneği bünyesinde, 2017 yılından beri teknoloji odaklı eğitim programlarında, gençler başta olmak üzere çocuklar ve yetişkinler gibi yaş grupları, öğretmenler, ebeveynler gibi özel hedef grupları ile dijital becerilerin ve kapasitelerin geliştirilmesine dair içerikler ve projeler yürütmüştür. 2014-2017 yılları arasında Ulusal Gençlik Parlamentosu'nda delege, Genç Dostu Kentler Endeksi Projesi'nde yerel destekçi olarak katkı sunmuştur. Gençlerin uzmanlaşmaları ve kariyer olanağı yaratmak adına dijital dönüşüm odaklı uzmanlaşma temelli eğitim programları da tasarlamıştır. 2021 yılından beri Habitat Derneği Genel Sekreter Yardımcısı olarak da idari görevlerini sürdürmektedir.

## Esra VARHAN

İnönü Üniversitesi

### Gençlerin Barınma ve Konut Sorunu: Krizden Çıkış Mümkün Mü?

#### Özet

Ülke gündeminde uzun zamandır bir tartışma konusu olarak var olan ve pandemi sonrasında ise bir kriz olarak somutlaşan gençliğin barınma problemine dair bir tartışma üzerine hazırlanmış bu bildiri gençlik ve barınma temalarını esas almakla birlikte, tartışmanın kapsamını geniş tutmak ve kesişimselliği gözetebilmek adına bu iki alana farklı perspektiflerden bakmayı amaçlamaktadır. Genç LGBTİ+'ların barınma ve konut soruna ekonomik, sosyo-kültürel, politik ve mekânsal olarak toplam dört başlıkta bakacak olan bu çalışma, bazı sorular çerçevesinde şekillenmiştir.

Ekonomik boyutta gençlerin barınma problemlerinde karşılaştığımız kritik konulardan biri; ekonomi. Konut, yurt, apart gibi farklı işletme modelinde olabilecek barınma alanlarının ücretlerini, konaklama alanların içerisindeki günlük giderlerinin yüksek olmasından, gençlere adil şartlarda, insana yakışır işlerin verilmemesine kadar birçok ekonomik problemi tartışmaya açacak olan bu sunum, gençlerin karşılaştığı farklı ekonomik problemleri tespit etmeyi, ekonominin alt kırımında olabilecek genç işsizliği, barınma fiyatları, ulaşım/yemek giderleri gibi farklı meselelerde farklı deneyimlerin aktarmaya çalışacaktır. İkinci alt başlık olan sosyo-kültürel bağlamda ise, gençliğin barınma problemine ilişkin sosyo-kültürel etmenleri tartışırken ilk olarak süreç esnasında karşılaştıkları kimliğe dair ayrımcılıkları ve engelleri belirlemeye yönelik bir anlatım olacaktır. Kamu otoriteleri tarafından sağlanan ve bunun dışında kalan barınma mekanlarında mevcut kurallar, buralarda kurulan hiyerarşiler ve gündelik hayata ilişkin çelişkileri tartışarak bu mekanların hangi ölçüde kısıtlayıcı ya da dışlayıcı olabileceğini tespit etmeyi amaçlayan bu çalışma, son olarak da barınma problemini çözmeye yönelik kurulan ağların nasıl işlediğini anlamaya çalışırken, probleme çözüm üreten diğer kurumların pratiklerini ve bunların barınma problemine olan etkilerini tartışmaya açacak.

Politik boyutta ise sosyal devlet kamu kaynakları ile vatandaşlarının barınma sorununu çözmek için geliştirilen kısa vadeli çözümleri tartışarak, uzun vadede

olan etkisini, uzun vadeli kamu politikalarına odaklanılacak. Devletin öğrencilerin barınma sorununu çözmek için yeni yurtlar yaptırmak, mevcut öğrenci yurtlarının fiziki ve altyapı koşullarını iyileştirmek için bütçe çalışmalarını, kamu kaynaklarını kullanma pratiklerini tartışan bu çalışmada politik bağlamda çözüm önerileri tartışırken, kamuoyuna yansıyan görüşmeler sonucunda birçok gencin barınma sorununu çözemediği için eğitim hayatına devam edemediği, ara verdiği ve ailelerin yanlarına döndükleri görülmüştür. Bu veri çerçevesinde barınma sorununun politik boyutu ele alınacaktır. Son olarak mekânsal boyutta ise gençlerin barınma probleminin somutlaştığı alan olan barınma mekanını farklı ölçeklerde ele alınmıştır. Barınma mekanının niteliğine ilişkin sorunların yanı sıra, erişilebilirliği, kentle kurduğu ilişki, merkezde veya çeperde konumlanmasının sonuçları ve bu konumlanmanın doğurduğu potansiyelleri değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda konuyu kent-mekân-özne ilişkisi üzerinden tartışmak amaçlanmıştır. Gençlerin mevcut barınma mekanlarının yetersiz kaldığı noktalar nelerdir? Gençler bu yetersizlikle nasıl başa çıkıyor? Kent merkezinde yer alan barınma mekanları ile çeperde yer alan barınma mekanlarının niteliksel farklılıkları ve potansiyelleri üzerinden bir durum ve ihtiyaç analizi yapılabilir mi? Genç öznenin barınma mekânı üzerinden kentle kurduğu ilişki öznenin kente dair algısını ne ölçüde etkilemektedir gibi sorular çerçevesinde mesele irdelenmiştir.

Sonuç olarak, mevcut barınma problemlerine karşı kapsayıcı çözümlerin geliştirilmesi, mevcut barınma mekanlarına alternatif mekân üretim pratiklerinin geliştirilmesi ve savunuculuğunu yapmak için örgütlenme modellerinin üretilmesi zorlu bir süreç olmakla birlikte, gençler için barınma ve konut sorunu günden güne büyümektedir. Bu çalışma ekonomik, sosyo-kültürel, politik ve mekânsal boyutlarda meseleyi ele alacaktır.

**Anahtar Kelimeler:** Konut, Barınma Hakkı, Krizler Çağı, Mekân, Sosyal Devlet.

### **Biyografi**

Çankaya Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler lisans ve Şehir ve Bölge Planlama yan dalından mezun olduktan sonra Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Uluslararası Politik Ekonomi bölümünde yüksek lisansını Uluslararası İlişkilerde Feminist Teori: İsveç, İzlanda ve Kanada Karşılaştırmalı Dış Politika Analizi tezi ile tamamladı. İnönü Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler bölümünde doktora çalışmalarını sürdürüyor. Aynı zamanda da Hacettepe Üniversitesi İletişim Bilimlerinde son sınıf öğrencisi olarak ikinci lisansına devam ediyor. Üniversite yıllarından beri sivil toplumda ve akademide insan hakları, LGBTİ+ ve kadınların insan hakları üzerine çalışmalar yürüten Varhan, bağımsız araştırmacı

olarak çeşitli sivil toplum örgütlerinde yer alırken, çeşitli yayın mecralarında da içerik ve podcast üretiyor. Sosyal girişimcilik alanında içerik üreten Roof Coliving ve Birlikte Yaşam ve Sosyal Tasarım Derneği'nin içerisinde kent hakkı, katılım ve barınma hakkı üzerine çalışmalarına devam ediyor.

## Furkan EMİROĞLU

İstanbul Medeniyet Üniversitesi

### İstanbul'daki Gençlerin Radikal Demokrasi Algısı ve Siyasi Aktivizm Tercihleri

#### Özet

Radikalleşme kavramına günümüzde çoğunlukla güvenlikçi bir perspektif ile yaklaşılmaktadır. Chantal Mouffe, Ernesto Laclau ve onları takip eden düşünürlerin savunduğu radikal demokrasi fikrinin, ana akım siyasi oluşumlar karşısında alternatif bir siyaset üretebilme imkanlarının incelenmesi elzem görülmektedir. Çeşitli talepleri bir araya getiren radikal demokrasinin, otoriterleşme eğilimi gösteren yönetimler karşısında alternatif bir muhalefet stratejisi oluşturup oluşturamayacağı merak edilmektedir.

Radikal demokrasinin Türkiye'de yaşayan, çeşitli eşitsizlik ve adaletsizliklerle karşılaşan, siyasi alanda varlık göstermek isteyen gençlerin muhalefet sergileme biçimlerini etkilediği düşünülmektedir. Son yıllarda gençlerin siyasi aktivizm faaliyetlerine ve radikal demokrasi kavramına yönelik algıların kapsamlı şekilde incelenmemiş olması incelediğimiz meselelere yönelmeyi gerekli hale getirmiştir.

Bu çalışmada çeşitli aktivizm türleri, dini, kültürel, sınıfsal ideolojik birlikler, kültür ve sanat alanlarında fikirlerin mizahi, satirik formlarda sergilenmesi, imza kampanyaları düzenlemek gibi alternatiflerin imkânı mercek altına alınmıştır. İstanbul'da yaşayan 18-30 yaş aralığındaki 40 genç ile yapılan anket çalışmasıyla "radikal demokrasi" kavramına yönelik algılar ve siyasi eylem biçimlerine yönelik tercihler nicel yöntem ile analiz edilmiştir. Radikal demokrasi tutumunun, farklı taleplerin bir araya getirilip muhalefet gücü oluşturma arayışının yeni aktivizm türlerini ortaya çıkardığı çalışmanın bulguları arasında yer almaktadır.

**Anahtar Kelimeler:** Gençlik, Radikalleşme, Demokrasi.

#### Biyografi

Furkan Emiroğlu, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi İngilizce programından 2020 yılında yüksek onur derecesi ile mezun olmuştur. Aynı üniversitede ve anabilim dalında yüksek lisans



öğrenimini tamamlamak üzere olan Emiroğlu, siyaset teorisi özelinde popülizm, medya ve siyaset meseleleri ile ilgilenmekte olup, ilgi alanına yönelik birçok teorik ve nicel araştırma projelerinde yer almaktadır. Doç. Dr. Burcu Taşkın danışmanlığında "*Creating People: Laclau's Perspective on Populist Regimes*" başlığıyla Lisans bitirme tezi yazmış olup halihazırda "Hegemonik Mücadele Zemininde Popülizm Kavramı Üzerine Bir İnceleme" başlıklı yüksek lisans tezini hazırlamaktadır. Insight Turkey dergisi için "Europe at the Crossroads: Confronting Populist, Nationalist and Global Challenges" adlı eser üzerine kitap değerlendirme metni kaleme almıştır. "*Political Rights and Behavior of the Non-Muslim Minorities in Turkey under the High Polarized Politics*" adlı projede araştırma asistanlığı yapmıştır. Ayrıca nicel verilerden hareketle yerel ölçekte gerçekteştirilen gençlik araştırmasına yönelik analizi kitap bölümü çalışması olarak yayınlanmıştır. Sanal ve matbu birçok mecmuaya akademik içerik üreten ve editöryal katkılarda bulunan Emiroğlu araştırmacı olarak çalışmaktadır.

## Gülden DEMİR

Nişantaşı Üniversitesi

### Mülteci/Göçmen Gençlerin Türkiye Algıları: Şişli ilçesi örneği

#### Özet

Göç hareketlerinin dünyada uzun yıllardır çeşitli sebeplerle gerçekleştiğine şahit olmaktayız. Türkiye'de ise Arap Baharı ve özellikle Mart 2011'de başlayan ve henüz çözüme kavuşturulamayan Suriye krizi nedeniyle çok sayıda mülteciye ev sahipliği yapıldığını görmekteyiz. Dünyada en fazla sayıda mülteciyi ağırlayan ülke olmasının yanı sıra Türkiye'ye göçmen ve mültecilerin yaşam koşulları, çalışma hakları, eğitim ve sağlık hizmetlerine erişimleri ile Türkiye toplumuna entegrasyonu konularında çeşitli eleştiriler yöneltilmekte, talepler dile getirilmektedir. TÜİK tarafından ilan edilen işsizlik oranlarının yükselmesinin sebebi olarak dahi zaman zaman Türkiye'de yeni bir yaşama başlamaya ve tutunmaya çalışan mülteci ve göçmenler işaret edilebilmektedir. Zor yaşam koşullarından kaçmakla eleştirilen grupların başında ise özellikle 'genç erkekler' gelmektedir. Gençliği toplumsal bir kategori olarak ele alan bir yaklaşımdan hareketle bu bildiri; Türkiye devletinin ve toplumun kendilerine bakışını anlamak ve kendi anlatımları ile aktarılmasına aracılık etmek amacıyla Şişli'deki mülteci/göçmen gençlerin deneyimlerine odaklanılacaktır.

Bu çalışma Şişli'deki 15-29 yaş aralığında olan genç nüfusu temsilen 25 mahallede 2004 katılımcıya uygulanan anketler ile üniversite öğrencileri, çalışan (a)Şişli'de ikamet edenler, NEET, ev kadınları, çalışan (b)Şişli'de ikamet etmeyip ilçeye çalışmaya gelenler, mülteci/göçmen gençler, LGBTİ+ gençler olmak üzere yedi farklı kategoride gerçekleştirilen Şişli Gençliği Algı Araştırması'nın mülteci/göçmen gençlerle gerçekleştirilen odak grup görüşmesine dayanmaktadır. Araştırmanın temel amacı gençlerin temel meselelerini ve Türkiye'de bir genç olarak geçim-yaşam algılarını kapsamlı bir şekilde incelemektir. Çalışmada mülteci/göçmen gençlerin Türkiye algıları, Türkiye'de genç olmaya ilişkin değerlendirmeleri, bir genç olarak gündelik yaşamlarında karşılaştıkları zorluklar, siyasetten ve toplumdan beklentileri ile çözüm önerileri ele alınacaktır.

**Anahtar Kelimeler:** Göç deneyimleri, Göçmen, Mülteci, Genç yaşamı.

## **Biyografi**

Nişantaşı Üniversitesi Yeni Medya ve İletişim (İngilizce) bölümünde Dr. Öğr. Üyesi olarak çalışmaktayım. Gençlik Algısı: 'Genç Yaşam Dünyası' Üzerine Gençler İle İlgili Bir Araştırma başlıklı doktora tezimi 2021 yılında savunarak Marmara Üniversitesi Kişilerarası İletişim bölümünden mezun oldum. Lisans derecesini Marmara Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nden, yüksek lisans derecesini Marmara Üniversitesi Kişilerarası İletişim Bölümü'nden aldım. Doktora tezim Şişli Belediyesi tarafından yerel yönetim kitaplığına eklenmek üzere 2023 yılında kitap olarak basılmıştır. 2022 yılında tamamladığımız Şişli Gençliği Algı Araştırması'nda araştırma yürütücüsü olarak yer aldım. Araştırma ve ilgi alanlarım arasında gençlik sosyolojisi, genç iletişimi, kişilerarası iletişim, duyu yönetimi ve gündelik yaşam pratikleri yer almaktadır.

## Hakan YILMAZ

İstanbul Bilgi Üniversitesi

### Medya Alışkanlıklarında Kuşaklar Arası Farklılıklar: Medya Kullanıcılarının Davranışları Üzerine Nicel Bir Araştırma

#### Özet

Kuşaklar arası farklılıklara yönelik araştırmalar son dönemlerde indirgemecilik ve yeterince kapsayıcı olmamak gibi farklı eleştirilerle karşılanırsa da kültürel, ekonomik, siyasi ve davranışsal pek çok farklı alanda yaygın olarak sürdürülmektedir. Medya ve iletişim süreçlerinde dijitalleşme ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak ortaya çıkan dönüşüm, bireysel ve toplumsal davranışların ve rollerin dönüşümüne de ön ayak olmaktadır. Günümüzde gitgide daha da girift hale gelen üretim, tüketim, mülkiyet ve paylaşım gibi kavramlar yalnızca ekonomik ve toplumsal yapıların değil psikolojik ve kültürel yaklaşımların da güncellenme ihtiyacını doğurmaktadır. Klasik kuramlarda arz-talep, üretim-tüketim, fayda-maliyet gibi dikotomik mübadele eksenlerinde geliştirilmiş olan mevcut modellerin yerini paylaşım ekonomisi (*sharing economy*) ve ortaklaşa değer yaratımı (*co-created value*) gibi erişim, deneyim ve kişiselleştirme gibi süreçlere odaklanan etkileşimsel modeller almaktadır. Bu bağlamda geleneksel medyayı oluşturan yerel ve merkezi yayıncılık sistemlere alternatif olarak ortaya çıkmaya başlayan dijital tabanlı içerik platformları da bireylerin medya alışkanlıklarında önemli değişiklikleri beraberinde getirmektedir. İçerik üretimi, dağıtım ve tüketimi süreçlerinde birim işlem maliyetlerini düşüren bu sistemler aynı zamanda kullanıcıların zaman ve mekân bağımlılıklarını da ortadan kaldırarak çok daha kişiselleştirilmiş bir kullanıcı deneyimi sunmaktadır. Kullanıcılar ve içerik üreticileri bakımından maliyet avantajı ve esneklik avantajı sunan bu platformlar, kullanıcı deneyimini baz alan algoritmalar ve yapay zekâ uygulamaları sayesinde yeni içerik üretiminde de sayısal tahmin modellerinden faydalanarak beklentilerin daha yüksek oranda karşılanmasını amaçlamaktadır. Öte yandan geleneksel medyanın merkezi ve senkronize doğasından gelen kolektif bir deneyim hissiyatı bu yeni platformlarda yerini daha bireysel bir deneyim sürecine bırakmaktadır. Bu yeni sistemlerin erişim, çeşitlilik ve esneklik bakımından sağladığı avantajlar yeni medya alışkanlıklarında önemli birer faktör olurken "geleneksel" medyanın kitlesel ve kültürel bir esin (*influence*) kaynağı hüviyetinden uzaklaşmasını da beraberinde getirmektedir. İnternet tabanlı dijital içerik platformları (Netflix,

Amazon Prime, Disney+, Exxen, SSpport, vb.) çoğunlukla üyelik tabanlı, sınırsız içerik erişimi sunan ve mobil cihazlara entegre sistemler olarak "Over The Top (OTT)" başlığı altında sınıflandırılmaktadır. Bu platformlar medya, toplum, yaratıcı sektörler, spor, sanat ve devletler arasındaki ilişkilerde de önemli değişiklikler yaratmaktadır.

Bu bağlamda ele alındığında bireylerin medya alışkanlıklarının yeni medya ve OTT platformlarında nasıl cereyan ettiğinin anlaşılması ve bu süreçlerin kuşaklar arasında nasıl farklılaştığının anlaşılması önem taşımaktadır. Bu bağlamda bu araştırma Venkatesh ve arkadaşları (2012) tarafından geliştirilen "Teknoloji Kullanımı ve Kabulünde Bütünleştirilmiş Model 2 (UTAUT2)" yaklaşımı çerçevesinde bireylerin yeni medya platformlarına yönelik tercih ve davranışlarında belirleyici olan faktörlerin incelenmesini ve bu faktörlerin kuşaklar arasında karşılaştırılmasını hedeflemektedir. Araştırmada kullanılacak olan veri seti çevrim içi anket yöntemi ile 268 kişiden kolayda örnekleme yoluyla toplanmış olan veriler ile test edilecektir.

Verilerin analizi ve hipotezlerin testinde tanımlayıcı istatistikler, ANOVA, MANOVA, Regresyon Analizi ve Yapısal Eşitlik Modellemesi yöntemleri IBM SPSS ve AMOS yazılımları kullanılarak gerçekleştirilecektir. Araştırmanın bağımlı değişkenlerini TV kullanımı süresi, sosyal medya kullanım süresi, OTT platformları kullanım süresi oluştururken, araştırmanın açıklayıcı değişkenlerini performans beklentisi, çaba beklentisi, hedonik motivasyon, alışkanlık, sosyal normlar, algılanan değer, kolaylaştırıcı koşullar, davranışsal niyet ve sosyal güçlenme algısı oluşturmaktadır.

**Anahtar Kelimeler:** Medya, Dijitalleşme, Kuşaklararası farklılıklar.

### **Biyografi**

1983 İstanbul doğumluyum. İstanbul Bilgi Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü'nde tam zamanlı doktor öğretim üyesi olarak görev yapmaktayım. Lisans ve yüksek lisans derecelerimi Marmara Üniversitesi İşletme Bölümü'nde, doktora derecemi İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi'nde kazandım. Yıldız Teknik Üniversitesi İşletme Bölümü'nde araştırma görevlisi, Universität Bayreuth (Almanya) Hukuk, Ekonomi ve İşletme Fakültesi'nde öğretim elemanı olarak görev yaptım. Tüketici davranışları, taraftar davranışı, marka bağlılığı, spor pazarlaması ve sponsorluklar, sosyal medya pazarlaması ve pazarlama araştırmaları konularında araştırmalar yayınladım ve çalışmalarımı sürdürmekteyim. Nicel araştırma yöntemlerinden varyans analizleri, regresyon, faktör, kümeleme analizleri ve yapısal eşitlik

modellemesi uygulamalarında IBM SPSS, AMOS, Lisrel, MPlus yazılımlarını kullanabiliyorum. İyi derecede İngilizce ve orta düzeyde Almanca yetkinliğine sahibim.

## İhsan Tarık ÇELİK

Anadolu Üniversitesi

### Diaspora Arabeskinin Tipografik Hâli: Bir Dışavurum Aracı Olarak Suriyeli Gençlerin Duvar Yazıları

#### Özet

Ülkelerindeki iç savaş nedeniyle 2011 yılında Türkiye'ye sığınmaya başlayan Suriyeliler, sadece son 10 yılı aşkın süre içerisinde 3 milyon 701 bin 584<sup>1</sup>'e ulaşan sayılarıyla değil; beraberlerinde getirdikleri kültürle de varlıklarını hissettirmektedir. Bu diasporanın etkileri ise Türkiye sınırları içerisinde hâkim olan kültürle harmanlanarak yeni ve hibrit bir kültürün ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu noktada Türkiye'de yakın bir tarihte kültürel ve demografik çalışmalara konu olan "Arabesk Kültür" de hatırı sayılır bir biçimde evrimleşmektedir. Öyle ki Suriyeli Diasporasını oluşturan bireyler de Türkiye'deki arabesk kültür temsilcileri ile sosyal ve kültürel olarak aynı sınıfı paylaşmaktadır. Bu açıdan düşünüldüğünde Türkiye'deki Arabesk Kültür, etkileşimin ve değişimin en akışkan biçimde gerçekleştiği toplumsal katmanlar arasında değerlendirilmektedir. Türkiye'de kültürel ve ekonomik olarak alt sınıftan olan bireylerin ekonomik, demografik ve coğrafi eşitsizlikleri bir serzeniş edasıyla dile getirdiği "Arabesk kültür"; müzik, dans, grafiti gibi dışavurum yöntemleriyle temsil edilmekte ve dışarıdan bakıldığında toplumsal olan bu mesele, her bir bireyin kendi yaratıcılığı ile yorumlandığı farklı bir ifade aracı olarak karşımıza çıkmaktadır. Kendi içerisinde dâhi sosyal, kültürel ve ekonomik sınıf farklılıklarından mustarip olan kesimin Suriyeli Diasporası ile kesişmesinden yeni bir kültür ortaya çıkmaktadır. Bu çalışma kapsamında "Diaspora Arabeski" olarak anılan bu kültür, Suriyeli gençler tarafından oluşturulan duvar yazıları (grafiti) aracılığıyla dışa vurulmaktadır. Hem kültürel alt metinler hem de tipografik biçimleri açısından Türkiye arabeskinin diaspora hali olan bu dışa vurum şekilleri, arabesk kültür bileşenlerine hizmet eden bir yerden çözümlendiğinde diaspora gençlerini anlamak açısından önemli rol oynamaktadır. Bu çalışmanın evrenini 6 bin 636<sup>2</sup> kayıtlı Suriyelinin yaşamakta

<sup>1</sup> BBC Türkçe, "Türkiye'deki Suriyeliler hakkında güncel bilgiler neler?"

<https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-58329307>

<sup>2</sup> <https://multeciler.org.tr/turkiyedeki-suriyeli-sayisi/>

olduğu Eskişehir ilinin Gündoğdu mahallesi oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini ise Suriyeli nüfusunun yoğunluklu olarak yaşadığı, kültürel ve ekonomik olarak alt sınıf birey ve toplulukların ikamet ettiği Gündoğdu mahallesinde yaşayan 2005 ve sonrasında doğmuş olan 8 Suriyeli genç oluşturmaktadır. Bir dışavurum aracı olarak duvar yazılarını oluşturan gençlerden Etnografik Yöntem kapsamında derinlemesine görüşmeler yapılarak ve doğal gözlem yoluyla veri toplanmıştır. Veriler, nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi yöntemi ile analiz edilerek tipografik ve performatif anlamda duvar yazılarının oluşturulmasındaki Arabesk Kültür desenleri ortaya çıkartılmıştır. Değişen ve dönüşen dünyada hızla değişen gençlik hareketleri ve arabesk kültürün kesişim noktası olan bu eylemler, diaspora gençlerinin aktivizm faaliyetlerini sürdürürken sahip oldukları beklenti ve sergiledikleri tutumlar arasındaki ilişkinin doğru okunabilmesi ve yorumlanabilmesi açısından önem arz etmektedir.

**Anahtar Kelimeler:** Diaspora, Arabesk, Suriyeli gençler, Kültürel çalışmalar.

### **Biyografi:**

İhsan Tark Çelik, Eskişehir Teknik Üniversitesi Kurumsal İletişim Koordinatörlüğü'nde İçerik Editörü ve Fotoğrafçı olarak çalışmaktadır. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sinema ve Televizyon Anabilim Dalı Doktora Programı öğrencisi olan Çelik, aynı zamanda Eskişehir Teknik Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Temel Tasarım Bölümü'nde konuk öğretim elemanı olarak Temel Fotoğrafçılık derslerini yürütmektedir. Çok iyi derecede İngilizce; iyi derecede Almanca ve Fransızca bilen Çelik; video oyunları, artırılmış gerçeklik, sanal gerçeklik, kültürel çalışmalar, fotoğraf – video yorumlama gibi alanlarda akademik çalışmalar yürütmektedir. Halihazırda TÜBİTAK, UNESCO gibi kurum ve kuruluşlar tarafından desteklenen birkaç projede araştırmacı ve proje yürütücüsü olarak görev almaktadır.



## İlknur KARAASLAN & Betül YILMAZ

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi & Marmara Üniversitesi

### Türkiye'de Gençlerin Güçlendirilmesine Yönelik Çalışmaların Farkındalığının Analizi

#### Özet

Dünyada birçok ülkede, büyüme, kalkınma, rekabet edebilirlik açısından gençliğe özel bir önem atfedilmektedir. Bu çerçevede, genç nüfusun, toplumsal katılımını ve bütünleşmesini en üst seviyede sağlamak, kapasitelerini artırmak, toplumla iş birliklerini güçlendirmek, devletin, gençlere yönelik yürüttüğü sosyal politikaların genel çerçevesini oluşturmaktadır. Kuşkusuz bu politikaların tespitinde ve gerçekleşen uygulamaların değerlendirilmesinde görüşüne başvurulacak kişiler de yine gençler olmaktadır. Gençlerin güçlendirilmesi için yürütülen bu politikalar, temel olarak, merkezi yönetimler tarafından yürütülmekte, bununla birlikte yerel yönetimler ve sivil toplum örgütleri de bu hizmete katkıda bulunmaktadır.

Türkiye'de genç nüfusun toplam nüfus içerisindeki payı yaklaşık %15 olup, bu yüksek oran, gençliğin potansiyeline işaret etmektedir. Ülkenin gelişmesi ve kalkınması için bu genç nüfusun sağlıklı, iyi eğitilmiş ve donanımlı, üretken bir hale getirilmesi ve toplumla bütünleşmesi büyük önem arz etmektedir. Bu bağlamda gençlerin güçlendirilmesi Türkiye için elzem ve kritik bir konudur. Türkiye'de başta Gençlik ve Spor Bakanlığı olmak üzere merkezi yönetim ve yerel yönetimlerin, sivil toplumun genç nüfusun topluma daha iyi entegre olmasını sağlamaya yönelik; sosyal, kültürel ve ekonomik boyutta birçok proje ve çalışması mevcuttur. Bu proje ve çalışmalar genel olarak eğitim, sağlık, gelir ve kültürel kalkınma gibi başlıklar içermektedir. Belirtilen proje ve çalışmaların temel amacı, gençlerin geçim kaynaklarının güçlendirilmesi, kapasitelerinin geliştirilmesi, yaşam kalitelerinin ve toplumsal katılımlarının artırılmasıdır.

Bu çalışmada; Gençlik ve Spor Bakanlığı, merkezi yönetimler, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşlarının gençlerin güçlendirilmesine yönelik çalışmalarının incelenmesi, aynı zamanda bu çalışmalara yönelik gençlerin farkındalığı, katılımı ve görüşlerinin belirlenmesi ve ölçülmesi amaçlanmaktadır. Çalışmada seçilmiş üniversitelerdeki öğrencilerle yapılacak anketlerden elde edilen veriler, parametrik ve parametrik olmayan hipotez testleri ile değerlendirilecektir.

**Anahtar Kelimeler:** Gençliğin Güçlendirilmesi, Gençlik, Türkiye'de Gençliğin Güçlendirilmesi, Sivil Toplum Örgütleri.

## **Biyografiler**

### **Doç. Dr. Betül YILMAZ**

Lisans eğitimini 2008 yılında Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü'nde tamamlayan YILMAZ, yüksek lisansın eğitimini, 2011 yılında Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı'nda, doktora eğitimini, 2017 yılında, İstanbul Üniversitesi Çalışma Ekonomisi Anabilim Dalı'nda tamamlamıştır. 2011'de akademik kariyerine Bülent Ecevit Üniversitesi'nde Araştırma Görevlisi olarak başlayan yazar, akademik kariyerine Marmara Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümünde devam etmektedir. Akademik ilgi alanları, çalışma psikolojisi, çalışma sosyolojisi, sosyal politika alanlarında olup uzmanlığı kuşak çalışmaları üzerinedir. Yazarın çok sayıda ulusal ve uluslararası çalışmaları mevcuttur.

### **Doç. Dr. İLKNUR KARAAASLAN**

İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi İktisat Bölümü'nde lisans eğitimini tamamlayan KARAAASLAN, aynı üniversitenin Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde "Avrupa Birliği'nin Sosyal Politikaları ve Endüstri İlişkileri" bölümünde yüksek lisans eğitimini, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı'nda doktora eğitimini tamamladı. 2014 Yılında biten doktora eğitiminin ardından 2015 yılında Kırklareli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü'nde, "Yardımcı Doçent Doktor" olarak göreve başladı. 2020 Yılında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Biga İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri bölümüne "Doktor Öğretim Üyesi" olarak atanan KARAAASLAN, halen aynı üniversitede ve birimde görevine devam etmektedir. 2021 Yılı Ağustos Ayı'nda YÖK'ten "doçentlik" unvanını alan KARAAASLAN'ın, sosyal politika alanında; kadın işgücü, asgari gelir desteği, çocuk işçiliği, işsizlik, göç, Avrupa Birliği sosyal politikası, dijitalleşme ve emek piyasaları ile ilgili ulusal ve uluslararası yayınları bulunmaktadır.

## M. Alkim BAYRAKTAR

Yeditepe Üniversitesi

### İstanbul'da Yahudi Genç Kuşağı Kesişimsellikler Üzerinden Okumak: Kuşaklar Arası Aktarımlar, Farklar, Kesişimsellikler

#### Özet

Türkiye Cumhuriyeti bir ulus devlet olarak Osmanlı İmparatorluğu'nda kalma çokkültürlülük kalıntıları üzerine kurulmuştur ve kurulduğu ilk yıllardan beri uygulanan Türkleştirme politikaları da kaçınılmaz bir şekilde Yahudi toplumunu etkilemiştir. Toplum içerisindeki kimlik algısı gerek devlet politikaları gerekse cemaat içi uygulanan politikalarla şekillenmiştir. Ancak günümüze bakıldığında ise bu algıların kuşaklarla birlikte değişmekte olduğu ve Yahudi gençlerin yeni bir kimlik algısı benimsemiş olduğu görülmektedir.

Uzun yıllar boyunca kimlik kavramı problematik bir konu olarak görülmüştür ve öyle görülmeye devam edilmektedir. Bu durum da konunun akademik literatürde oldukça yoğun bir şekilde tartışılmasını, geniş bir literatürün ortaya çıkmasını beraberinde getirmiştir. Post-modern yaklaşım ile birlikte kimlik kavramı, modernitenin yarattığı tekil formdan kurtulmuş, çoğul bir yapıya dönüşerek tamamen bireyin kontrolünde ve şekillendirdiği bir kavram haline gelmiştir. Kimlik bir problem olarak algılanmaya ve çalışılmaya devam edilmiş olsa da bu modernitedeki gibi kimliğin inşası ve sabit olması üzerinde değildir. Bu problem algısı post-modern bir şekilde değişmiş ve kimliği sabitlemekten kaçınma ve seçenekleri açık tutma üzerine yoğunlaşmıştır. Gençlik kültürleri ve kimlikleri araştırmaları da benzer şekilde giderek genişlemiş ve kimliklerin sabit bir şekilde tartışılmaması gerektiğini vurgulamıştır. Son dönem çalışmalar ise kesişimsellikleri düşünmenin önemini vurgulamaktadır.

Bu bildiri İstanbul'da Yahudi gençlerle yapılan nitel bir araştırmanın bulgularını tartışmayı hedeflemektedir. Saha araştırması etnografik yöntem düşünülerek oluşturulmuş ve Yahudi nüfusu en yoğun şehir İstanbul olduğu için yaşları 19-35 arasında değişen 12 kişi ile derinlemesine görüşmeler yapılmıştır. 6 kadın ve 6 erkekten oluşan araştırma grubu, çeşitliliğin sağlanabilmesi için farklı yaş ve meslek gruplarından seçilmiştir. Saha araştırması süresince Yahudi genç yetişkinlere bir kolaylaştırıcı kişi vasıtasıyla ulaşılmış, akabinde ise kar topu

teknikleriyle devam edilmiştir. Yapılan görüşmeler, görüşmecilerin rızası alınarak kayıt altına alınmıştır ve görüşmecilerle birden fazla kez bir araya gelinmiştir.

Saha araştırması Yahudi genç kuşakla/genç yetişkinlerle yapılan görüşmelerin kesişimsellikleri tartışmanın ve kimliklerin ve kuşakların homojen olmadığını tartışmanın önemini göstermektedir. Saha araştırması Yahudi genç yetişkinlerin kendilerini önceki kuşaklarla aktarımlardan bahsetmekle beraber, farklılıkları da vurguladıklarını göstermektedir. Ayrıca genç Yahudi kuşak görüşmeciler, kendilerini hem Yahudi hem de Türk olarak tanımlamışlardır. Yahudilik bir din olmasına rağmen kurulan bağ bir kültür olması üzerindedir ve Yahudi gençler Türk olmayı da kültürel açıdan benimsemektedirler. Günümüzde Yahudi gençlerin benimsediği, çoğul yapıya sahip olan kimlik, iki kültürün harmanı olarak gözükmektedir. Bu sebeple Türk Yahudisi söylemi onlar için oldukça anlamlıdır çünkü hem kapsayıcıdır hem de iki kültürün de birbiriyle olan etkileşimini göstermektedir.

Bir süreci gösteren bu çoklu kimlik yapısı bireyin kontrolündedir ve var olduğu sürece değişime açıktır. Bireyin sahip olduğu kimlik dahil olduğu kuşağın özellikleri ve kültürel kapitalinin kesişimiyle ortaya çıkmaktadır.

**Anahtar Kelimeler:** Çokkültürlülük, Ulus-devlet, Genç kuşak, Kimlik.

### **Biyografi**

1993 yılında İstanbul'da doğdum. Lise eğitimimi Davutpaşa Lisesi'nden tamamladıktan sonra 2011 yılında Yeditepe Üniversitesi Antropoloji bölümünü kazandım. Eğitimimin ikinci yılında Antropoloji bölümünde öğrenci asistanı olarak çalıştım; üçüncü yılında ise Habitus Araştırma Şirketi'nde serbest zamanlı saha araştırmacısı olarak çalışmaya başladım. Lisans eğitimimin son yılında Yeditepe Üniversitesi'nde 5. Ulusal Antropoloji Öğrencilerin Kongresi'ni düzenledim. İlk saha araştırmamı lisans bitirme tezim için Berlin, Kreuzberg'te bir ay süre ile gerçekleştirdim. Dil hazırlık eğitimiyle beraber beş yıl süren lisans eğitimim 2016 yılında mezun olmamla birlikte sona erdi. 2017 yılının sonunda Sivil ve Ekolojik Haklar Derneği'nde gönüllü olarak çalışmaya başladım ve böylece kendimi Holokost ve antisemitizm alanlarında geliştirme fırsatı buldum. 2020 yılının şubat ayında Yeditepe Üniversitesi Sosyoloji bölümünde yüksek lisans eğitimime başladım. 2021 yılında Sosyoloji bölümünün, Sıfır Ayrımcılık Derneği ile partner olduğu Opening Universities for Youth in Europe adlı Erasmus+ projesinde, proje asistanı olarak çalışmaya başladım. Aynı yılın sonunda da gönüllü olarak başladığım Sivil ve Ekolojik Haklar Derneği'nde yönetim kurulu üyesi oldum. 2023 yılının ocak ayında İstanbul'da Yahudi gençleri konu edinen

Jewish Youth in Istanbul: Habitus, Generation & Everyday Life adlı tezimi başarıyla savunarak mezuniyet hakkı kazandım.

## Mehmet İLHANLI

Köln Üniversitesi

### Barış Konuşmanın Maliyeti: Genç Barış Aktivistlerinin Önündeki Engeller ve Mücadele Motifleri

#### Özet

2015'te sona eren Çözüm Süreci ile birlikte 'barış' kavramı marjinal bir kelime olarak toplumda yer edinmiştir. Dahası, sivil toplumun üzerindeki baskıların artmasıyla beraber, barış için mücadele etmek ve toplumsal barışın tesisine yönelik faaliyetlerde bulunmak, barış aktivistleri için hem maddi hem de manevi yönden külfetli olmuştur. Özellikle çatışma ve şiddet ortamının en çok etkilenen gruplarından olan gençler, bu süreçten daha fazla etkilenmişlerdir.

Literatürde uzun süre genç nüfus fazlalığının problemin ve istikrarsızlığın kaynağı olduğu iddia edilirken, çatışma ve şiddet ortamında ise gençler fail-mağdur dikotomisine oturtulmuştur. Fakat son yıllarda, özellikle Birleşmiş Millet Güvenlik Konseyi'nin Gençlik, Barış ve Güvenlik Gündemi kapsamında aldığı 2250 sayılı karar ile beraber gençler, dönüşümün ve değişimin öncüsü olan politik ve sosyal aktörler olarak ele alınmaktadır. Bu görüşe göre gençler, barış inşası ve şiddetin önlenmesi süreçlerinde pozitif rol almaktadır ve barışa direkt olarak katkı sağlamaktadır. Dolayısıyla, ekonomik, siyasal, kültürel sorunlara ve politik baskı ve engellemelere rağmen, gençlerin şiddet yerine barış mücadelesine yönelmesindeki temel motivasyonların tespit edilmesi önemli bir konudur.

Bu çalışmada, Türkiye'de toplumsal barış alanında faaliyet yürüten sivil toplum kuruluşlarında görev alan 18-29 yaş aralığındaki genç aktivistlerin motivasyonları aktarılmaktadır. Özellikle, Çözüm Süreci'nin bitişini tecrübe etmelerine ve bu alandaki çok boyutlu kısıtlamalara ve baskılara rağmen neden bu alanda çalışmaya karar verdikleri ve hangi motivasyonla çalışmalarını yürüttükleri bu araştırma kapsamında ele alınmıştır. Ayrıca, hangi engellere rağmen bu çalışmalarını yaptıkları da incelenmiştir. Yapılan görüşmelerde, gençlerin hangi motiflerle barış alanında çalışmayı seçtikleri ve süreç boyunca ne tür engellerle karşılaştıkları kendileri tarafından aktarılmıştır.

**Anahtar Kelimeler:** Gençlik, Barış, Aktivism, Sivil Toplum.

## **Biyografi**

Mehmet İlhanlı, Köln Üniversitesi Siyaset Bilimi bölümünde yüksek lisans öğrencisidir. Tezinde, gençlerin, etnik grup içi çatışmalardaki (*intra-ethnic conflict*) rolüne ve bu çatışmaların çözümüne dair perspektiflerini incelemektedir. Gençlerin çatışma ve barış inşası süreçlerindeki rolüne dair araştırmalar yapan İlhanlı, 2020 yılında kurulan Genç Barış İnşacıları Derneği’nin kurucu koordinatörlerinden biridir.

## Sema ÇINAR ALEVLİ

Marmara Üniversitesi

### Kuşak Kimliği Problemi

#### Özet

Kuşak kimliği problemi kuşakların belirlenmesi, tanımlanması, kuşak aralıklarının tayin veya tespit edilmesi, kuşaklara yönelik eylem planının belirlenmesi, sosyal düşünce tutum ve davranışların yorumlanması konularında başvuru olan önemli bir konudur. Konunun problematik yanı ise, belirlenen kuşak kimliğinin kuşakları temsil oranı ve araştırmacıların problemi ortaya koyma yollarının disiplinden disipline, dönemden döneme, bölgeden bölgeye ve hâkim bilimsel, siyasal ve sosyal paradigmaya göre farklı eğilim göstermesidir. Bu problematik durum kuşaklar konusunun, kuşakların karakter ve kimliğinin oluşumuna etki eden faktörlerle birlikte hâkim bilimsel, sosyal, siyasal paradigma ve bölgesel ve dönemsel karakterler açısından da analiz edilmesini gerekli kılmaktadır.

Toplum bilimleri alanında, kuşaklarla ilgili ilk bilimsel yaklaşım A. Comte tarafından ortaya konulmuştur. Comte kuşaklar problemini pozitivist paradigma içinde ele almış ve konuyu niceliksel ve biyolojik ekseninde açıklamaya çalışmıştır. Comte'a göre kuşaklar düzenli aralıklarla birbirini takip eden, nihai insan ilişkilerine katkı sağlayacak belirli ilişkiler ağı içinde yaşam sürecini sürdüren ve ilerlemeye olan etkisi yaşam süresine göre değişen niceliksel bir yapıdır. Doğal başlangıç ve nihai bitiş süreci içinde varlığını sürdüren kuşaklar kronolojik olarak en fazla 30 yılda bir değişmektedir. Kuşaklar problemini toplumsal ve entelektüel hareketin yapısını anlamada ve toplumsal değişimin hızlanmış temposuna dair kesin bir kavrayış sağlamada dikkate alınması zaruri bir konu olarak gören K. Mannheim, pozitivist paradigmanın kuşaklar problemini niceliksel ölçüye, biyolojik takvime ve kronolojik sıraya indirgeyerek kuşakların çizgisel ilerlemenin nesnel ölçütü olarak karakterize edildiği yönüyle eleştirir. Kuşaklar fenomeninin, biyolojik etkenlerin sosyolojik alakasının keşfedildiği yerde başladığını ileri süren Mannheim'a göre kuşak tarihsel-toplumsal işleyiş sürecine gömülü olan ilgili yaş gruplarını kuşatan özel bir yerleşim özdeşliği türüdür. Mannheim kuşak probleminin çeşitli uluslararası entelektüel gelenekler tarafından incelenmesini bakış açılarının çokluğu ve verimliliği açısından olumlu karşılar ancak konunun tek bir merkezi bilim dalı tarafından tasarlanması ve buradan yönetilmesi gerektiğini ve kuşak problemine ilişkin en temel olguları açıklamanın formel sosyolojinin



görevi olduğunu belirtir. W. Strauss ve N. Howe kuşakların sosyal bilimler konusu olarak görülmesini doğru bulmaz. Kuşakları Amerikan ve Batı tarihinin tekrar eden bir döngüsü olarak gören Strauss ve Howe'un kuşak teorisindeki temel vurgu, kuşak karakterinin oluşumuna etki eden dönemsel faktörlerdir. Strauss ve Howe'a göre toplumdaki önemli tarihi olaylar ve toplumsal değişimler belli dönemlerde doğup büyüyen ve aynı yaş grubu içerisinde yer alan bireylerin değerlerini, tutumlarını, inançlarını ve eğilimlerini etkilemektedir. Aynı dönemde doğup büyüyen bireyler benzer davranış biçimleri göstermekte olup her yeni kuşakla birlikte bu davranış biçimleri değişebilmektedir. Kuşaklar konusunu Psikoloji disiplini içinde inceleyen J. M. Twenge ise, Strauss- Howe kuşak teorisinde olduğu gibi, kuşak karakterinin oluşumuna etki eden dönemsel etkenlere vurgu yapar ve dönemsel etkenlerin kuşakların karakter oluşumuna etkisinin ebeveynlerin etkisinden daha yüksek olduğunu vurgular.

Bu çalışmada ilk olarak, kuşaklar konusunu formel sosyolojinin konusu olarak gören Mannheim ile kuşakların sosyal bilimlerin konusu olarak görülmesini reddeden Strauss&Howe'un kuşaklar teorileri karşılaştırmalı olarak incelenmiş; hangi etkenlerin kuşak karakterinin oluşmasında etkili olduğu yönünde ileri sürülen tezler tartışılmış; kuşak aralığının ve kimliğinin belirlemesinde ortaya konulan savlar karşılaştırmalı olarak yorumlanmıştır. İkinci olarak, kuşakların karakter oluşumuna etki eden ve kuşak kimliğinin belirlenmesinde dikkate alınan faktörlerin bilimsel, sosyal, siyasal, bölgesel ve dönemsel karakteri incelenmiş ve analiz edilmiştir. Son olarak, Twenge'in dönemsel etkenlerin kuşakların karakter oluşumuna etkisinin ebeveynlerin etkisinden daha yüksek olduğu varsayımı üzerinden dönemsel etkenlerin kuşakların karakter ve kimlik oluşumun etkisi incelenmiş; elde edilen veriler dikkate alınarak kuşak kimliği problemi yeniden yorumlanmıştır. Çalışmanın teorik çerçevesini toplumsal değişim ve çoklu kuşaklar teorileri oluşturmaktadır. Çalışmanın, Türkiye'de kuşaklar olgusuna yönelik gerçekçi bir kavrayış sağlamaya katkı sunması amaçlanmaktadır.<sup>1</sup>

**Anahtar Kelimeler:** Kuşak kimliği, Kuşaklar teorileri.

### **Biyografi**

Sema Çınar Alevli, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi (lisans) mezunudur. Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Sosyoloji Bölümünde Sosyoloji Bilimsel Hazırlık derslerini tamamladı. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji

---

Not: Bu çalışmada, Dr. Sema Çınar Alevli'nin **Altıncı Toplumsal Cinsiyet Adaleti Kongresinde** sunmuş olduğu Kuşaklararası İlişkiler konulu bildiriden yararlanılmıştır

Anabilim Dalı'nda Muhafazakarlık, İşlamlık ve Türkiye'de Siyasi Eğilimlerin Yeniden Örgütlenmesi: Adalet ve Kalkınma Partisi Örneği konulu tezi ile yüksek lisansını tamamladı. Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Din Sosyolojisi Bilim Dalı'nda Üç Yol Kavşağında (Akıl, Deney, Sezgi), Felsefe, Bilim, Din ve Toplum İlişkisi konulu tezi ile doktorasını tamamladı. Çeşitli eğitim kurumlarında öğretmen ve eğitim danışmanı olarak görev yapmıştır. Akademik çalışmalarına serbest (*freelance*) araştırmacı olarak devam etmektedir. Evli ve iki çocuk annesidir.

## Sibel UTAR

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi

### Geçmişin Yıkıntıları Arasında Yitirilmiş Yuvayı Aramak: Türkiye'deki Suriyeli Mülteci Gençler ve Nostalji

#### Özet

Savaş, çevresel felaketler, insan hakları ihlalleri, genelleşmiş şiddetin yaşamı sürdürülemez hale getirmesi gibi sebeplerle ülkelerinden zorunlu olarak göç eden milyonlarca sığınmacı ve mülteci "Göçler Çağı"nın yeni başat aktörleri konumundadır. Ülkelerini geride bırakmaları mecburiyetlerinin yanı sıra ile sığınma başvurusunda bulunmak vatandaşı olunan devleti başka bir devlete şikâyet etme eylemini de içerdiğinden diğer göçmen gruplarından farklı olarak sığınmacı ve mültecilerin terk etmek zorunda kaldıkları ülkelere giriş çıkışları ve geride kalanlarla fiziksel temasları bir süreliğine imkansızdır. Dolayısıyla zorunlu göç tek yönlü bir yolculuktur ve geri dönülecek bir yuva yoktur. Öte yandan sığınmacılar ve mülteciler iltica ettikleri ülkelerde büyük bir belirsizlik, ayrımcılık ve eşitsizlikle yüzleşmektedir. Barınma, eğitim ve istihdam konusunda büyük ölçüde dezavantajlı konuma düşen zorunlu göçmenler çoğunlukla iltica ettikleri ülkelerde sosyal dışlamaya maruz kalmakta ve toplumun en yoksul kesimini oluşturmaktadır.

Zorunlu göçmenlerin yaşadığı genel yitim deneyiminin ve yeni ülkelerinde yaşadıkları belirsizlik, uyumsuzluk ve yabancılık hissinin beraberinde getirdiği geçmişe yönelik özlem ve ev/yuva arayışını kavramsallaştırmayı mümkün kılan nostalji olgusu bu bağlamda göçmenlere yönelik sosyolojik çalışmalarda önemli bir yere sahiptir. Nitekim uzun bir göç tarihine sahip olan ve hem göç alan hem de göç veren bir ülke olan Türkiye'de nostalji çalışmaları uzun süre Avrupa'daki gurbetçiler çerçevesinde yürütülmüşken, Suriye iç savaşının ardından 2014 yılından beri dünyada en fazla mülteciye ev sahipliği yapan ülke konuma gelen Türkiye'de yaşayan mültecilere yönelik çalışmalar da yapılmaya başlanmıştır. Bugünün toplumsal memnuniyetsizliğine ve parçalanmışlık hissine karşılık olarak eski günlerin bütünlüğü ve evde olma hissini vaat eden nostalji geçmiş deneyimlerle ve hatıralarla ilişkili olduğundan göçmenlere yönelik yapılan nostalji çalışmaları büyük ölçüde yetişkin mülteciler üzerinden yürütülmüştür. Oysaki doktora tezim kapsamında Ankara'da yaptığım saha çalışmasında gençlerde nostalji eğilimine yetişkin mültecilerden daha fazla rastlanmıştır. Suriyeli mülteci gençlerdeki nostaljik tutumun sebeplerini ve yitirdikleri veya hiç sahip olmadıkları evlerine/ülkelerine duydukları derin özlemin

Türkiye'ye entegrasyonlarına etkilerini analiz etmeyi amaçlayan bu bildiri Ankara'da ikamet eden 15-19 yaş arası 12 Suriyeli mülteci gençle derinlemesine mülakat tekniği ile kullanılarak Kasım 2022 tarihinde yapılan saha çalışması sonuçlarına dayanılarak hazırlanmıştır.

Çalışma çerçevesinde mülakat yapılan gençlerin en küçüğü 5 en büyüğü 9 yaşında Suriye'den Türkiye'ye göç etmek zorunda kalmıştır. Geçmişe dair nostaljik betimlemeleri çok canlı olan gençlerin yitirdikleri evlerine/hayatlarına dair anlatıları geçmişte içinde buldukları sosyo-ekonomik koşullarla çelişmektedir. Öte yandan çalışma çerçevesinde mülakat yapılan 3 genç geçmişte Suriye'de olduğu gibi bugün Ankara'da da iyi sosyo-ekonomik koşullarda yaşamaktadır. Bu gençler Suriye'ye ve geçmiş yaşamlarına dair nostaljik bir anlatının aksine Suriye'yi doğrudan savaşla ilişkilendirmişlerdir. Bu farklılığın anlaşılması için nostaljinin önemli bir parçası olan bellek ve hatırlama edimi de çalışma çerçevesinde ele alınacaktır. Halbwachs'a göre hatırlama edimini neredeyse tamamıyla bugünün bağlam ve ihtiyaçları belirlemektedir ve bellek, geçmişin seçmeci bir biçimde bugünün ihtiyaçları ve inançları doğrultusunda inşası ve yeniden inşasıdır. Dolayısıyla Suriyeli gençlerin geçmişe dönük nostaljik anlatıları içinde buldukları yersiz-yurtsuzluğa, dışlanmaya, marjinalleşilmeye ve yoksulluğa karşı bir savunma mekanizması işlevi görerek ve hayali bir bütünlük alanı, bir yuvaya/vatana dair tahayyül sunarak bugünün acılarını sağaltmalarını mümkün kılmaktadır.

Yitiren eve geri dönüşün imkansızlığı bilincinin üstünde yükselen nostalji geleceğe yönelik bir yenilenme/iyileştirme potansiyelini ve melankoli riskini içinde barındırmaktadır. Çalışma kapsamında Suriyeli gençlerin nostaljik anlatılarının bugüne dair talep ve arzularının bir ifadesi olarak ele alınması ve bu bağlamda iyileştirici çalışmalar yapılmasının mülteci gençlerin Türkiye'ye entegrasyonunu kolaylaştıracağını, aksi durumda ise gençlerdeki nostaljik eğilimin melankoliye yol açarak toplumsal ayrışmayı derinleştirebileceği iddia edilmektedir.

**Anahtar Kelimeler:** Gençlik, Nostalji, Bellek, Mülteci, Ev.

### **Biyografi**

Lisans eğitimini aldığım Dokuz Eylül Üniversitesi Kamu Yönetimi bölümünden bölüm birinciliği ve fakülte üçüncülüğü dereceleriyle, 2012 yılında mezun oldum. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ABD'deki yüksek lisans programından Prof. Dr. Aykut ÇELEBİ danışmanlığında "Latin Amerika'da Toplumsal Hareketler ve Siyaset: Toplumsal Hareketlerin Siyasal Olanı Belirlemedeki Rolünün Brezilya'da Topraksız Kır İşçileri Hareketi Üzerinden

İncelenmesi" başlıklı tezi yazarak 2015 yılında mezun oldum. Ankara Üniversitesi'nde yine Siyaset Bilimi ABD'de başladığım doktora eğitimimin tez aşamasındayım. Prof. Dr. Filiz ZABCI danışmanlığında Suriyeli, Afgan ve Iraklı göçmenlerin yasal statülerinin göç deneyimlerini, ev sahibi toplum ile ve göçmenlerin birbirleriyle olan ilişkilerini nasıl etkilediğini Ankara'da yaptığım saha çalışması üzerinden araştırdığım doktora tezimin son aşamasındayım. Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Kamu Yönetimi bölümünde Arş. Gör. olarak çalışmaktayım.

## Tuğba GÖKDUMAN

Centre Norbert Élias - CNE

### İstanbul'da Gençlikten Yetişkinliğe Geçiş: Belirsizleşen Bir Gelecekte Bireysel Belirginlik Arayışları

#### Özet

Bu bildiri, İstanbul'da orta sınıf gençlerin yetişkinliğe geçiş süreçlerindeki değişimleri toplumsal cinsiyet ve kuşak perspektifinden ele almayı hedefliyor. Son on yıllarda Türkiye'de ve dünyada yaşanan çeşitli sosyopolitik ve ekonomik gelişmeler gençlik ve yetişkinlik gibi yaş gruplarının tanımlanma biçimlerini değiştirdi ve dönemler arası geçişleri bulanıklaştırdı. Geleneksel olarak evlenmek, ayrı eve çıkmak, ebeveyn olmak, düzenli geliri olan işe girmek gibi resmi etkinlikler üzerinden tanımlanan yetişkinliğe geçiş, kitlelerce daha erişilir hale gelen yüksek öğrenim, ortaya çıkan yeni işsizlik ve prekarya formları, değişen sosyal ve yakın ilişki normları ile bağlantılı olarak uzadı ve çeşitlendi. Gençlerin gelecek tahayyüllerini belirsizleştiren ve kırılanlaştıran pandemi, iklim krizi, ekonomik kriz, savaşlar, göçler gibi olaylar kuşaklar arası ve kuşaklar içi eşitsizlikleri derinleştirdi, gençlik ve yetişkinlik arasındaki gelgitleri çoğalttı.

Ayrıca gençlik sosyal politikalarının yetersiz olması ve yerleşik kültürel değerler, otonom bireyler yetişmesini yavaşlatarak aileye veya başka bir yapıya bağımlılığın sürdürülmesine sebep oluyor. Bu bildiri, İstanbul'da yaşayan orta sınıf gençler üzerinden sözü edilen değişimlerin, hayatın daha öngörülebilir ve stabil bir dönemi varsayılan yetişkinliğe geçişte nasıl etkileri olduğuna yönelik genel bir tablo çizecek. Bunun için aileden ayrı eve çıkma, evlilik ve iş dünyasına giriş olmak üzere yetişkinlikle birlikte anılan üç ana olayı takip edecek ve bunu yaparken şu hipotezi vurgulayacak: Bu etaplara sağladıkları sosyal statü bakımından önemlerini korusa da yetişkin kimliğinin inşası bu eşiklerin aşılmasıyla otomatik olarak gerçekleşmiyor. Yetişkin kimliği, kendini keşfetmek, potansiyelini gerçekleştirmek, arayış ve öğrenme halinde olmak gibi kişilik gelişimine yönelik ve belli bir sürece yayılmış olaylarla ilişkilendiriliyor.

Aileden ayrı bir eve çıkmak kişiye yeni sorumluluk ve özgürlük alanları tanımlıyor. Türkiye'de bu, özellikle kadınlar için evlilik ile ilişkilendirilmiş bir olayken büyük şehirlere eğitim ve işe bağlı hareketliliğin artmasıyla farklı bir anlam kazanmaya başladı. Bununla birlikte son yıllarda İstanbul gibi büyük şehirlerde belirginleşen konut krizi kuşaklar arası birlikte yaşamı daha uzun süreler boyunca zorunlu hale getiriyor. Benzer bir çerçevede evlilik ve ebeveyn olmak gibi olaylar, aile

evinden ayrılma ve düzenli gelir kazanma koşullarının güvencesizleşmesiyle ertelenebiliyor veya bir öncelik olmaktan çıkabiliyor. Evlilik harici ilişkilerse sosyal ve ailevi tanınırlığı sağlamadıkları sürece evli yetişkinlere sağlanan ayrıcalıklardan faydalanamayabiliyor. Prekarya ve işsizlik formlarının çeşitlenmesi geçiciliği bir norm haline getiriyor ve gençleri daha güvenceli yaşam standartları sunduğunu düşündükleri yurtdışında bir çalışma hayatı kurgulamaya yönlendirebiliyor.

Önceki kuşaklara göre hareketlilik alanları ve seçenekleri daha geniş görünen gençler, toplumsal cinsiyet, sınıf, etkin köken vb.'ne dayalı eşitsizliklerden ötürü bu "fırsatlardan" faydalanamayabiliyor. Bildiri sosyoloji alanında devam eden bir doktora tezi araştırmasının verilerini kullanıyor. İstanbul'da yetişkinliğe geçiş sürecini inceleyen ve nitel araştırma yöntemini kullanan bu araştırmanın saha çalışması halen sürüyor. Bu kapsamda İstanbul'da yaşayan orta sınıf gençlerle derinlemesine mülakatlar ve etnografik saha araştırması gerçekleştiriliyor. Ağırlıklı olarak sosyal medya üzerinden paylaşılan çağrı ilanlarıyla sağlanan derinlemesine mülakatlarda gençlik ve yetişkinliğin tanımları, geleneksel olarak yetişkinlikle ilişkilendirilen evlilik, ebeveyn olmak, iş bulmak gibi olaylar, görüşmecilerin yetişkinlikle ilişkilendirdiği his ve olaylar ile gelecek tahayyülleri ele alınıyor. Araştırma bildiriye önceleyen haftalarda lise ve üniversitelerde çağrıyı yaygınlaştırarak öğrencilerle ve İSMEK ve belediye kursları gibi kanallardan geçerek çeşitli sosyal çevrelerden insanlarla görüşmeyi hedefliyor.

**Anahtar Kelimeler:** Gençlik çalışmaları, Gençlik politikaları, Sosyal politikalar.

### **Biyografi:**

Tuğba Gökdoğan 2018'de Galatasaray Üniversitesi'nden mezun olduktan sonra EHESS Paris'te Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları alanında yüksek lisans başladı. Üniversite eğitimleri kapsamında İstanbul'a gelen Türkiyeli genç kadınların cinselliği üzerine yazdığı yüksek lisans tezini 2020 yılında tamamladı. 2021 yılı itibarıyla EHESS Marsilya – Centre Norbert Elias'ta, antropolog Agnès Martial'ın danışmanlığında sosyoloji alanındaki doktora araştırmalarına başladı, İstanbul'da yetişkinliğe geçiş, toplumsal cinsiyet ve kuşaklar arası ilişkilerde yaşanan değişimleri araştırıyor. Yüksek lisans tezinin çıktıları ile doktora araştırmalarında yaptığı gelişmeleri çeşitli akademik etkinliklerde tanıttı. Feminist Tahayyül akademik araştırmalar dergisinin Ağustos 2022 sayısında "Duygusal Bir Rehber Olarak Kadın Yazını: *Chick-Lit* Örneği Üzerinden Duygular, Cinsellik ve Özgürlüğe Bakmak" başlıklı makalesi yayınlandı.

## KONFERANS PROGRAMI

09.30-09.50

### Açılış Konuşmaları (E1 – 301)

9:50-11:20

1. OTURUM

### PANEL 1 – Dijital Çağda Gençlik

(E1 – 301)

**Moderatör:** Erkan Saka, İstanbul Bilgi Üniversitesi

**Katılımcılar:** Bilge Ece Zeyrek & Barış Gün, Birce Altın, Emine Ateş Tan, Enes Dönmez, Hakan Yılmaz.

**Bilge Ece Zeyrek & Barış Gün, Orta Doğu Teknik Üniversitesi**

"Dijital Canlı Yayıncılık ve Çevrimiçi Kamusal Alan: Siyasetçilerin Katıldığı Twitch Yayınlarının İncelenmesi"

**Birce Altın, Freie Universität Berlin**

"Almanya'ya Göç Eden Gençlerin Dijital Medya Kullanımı ve Oluşturdukları Ağlar"

**Emine Ateş Tan, İstanbul Üniversitesi**

"Gençliğin Asıl Sorunu Dijital Eşitsizlik mi Dijital Becerisizlik mi?"

**Enes Dönmez, Marmara Üniversitesi**

"Prekarizasyon Bağlamında Gerçekliğin İnşası ve Öznel Deneyimde Medyanın Rolü"

**Hakan Yılmaz, İstanbul Bilgi Üniversitesi**

"Medya Alışkanlıklarında Kuşaklar Arası Farklılıklar: Medya Kullanıcılarının Davranışları Üzerine Nicel Bir Araştırma"



**11:30 - 12:45**  
**2. OTURUM**

**PANEL 2 - Genç İşsizliği ve Beyin Göçü**

(E1 – 301)

**Moderatör:** Fatma Yılmaz Elmas, İstanbul Bilgi Üniversitesi

**Katılımcılar:** Deniz Aka, Ceren Kulkul Akyunak, Engin Öztornacı, Âdem Çiçek.

**Deniz Aka, Sakarya Üniversitesi**

"Erasmus Değişim Programından Uzun Süreli Göçmenliğe: Bir Beyin Göçü Örneği Olarak Almanya'ya Göç Etmiş Öğrenciler"

**Ceren Kulkul Akyunak, Koç Üniversitesi**

"Beyin Göçü ve Sonrasını Anlamak: İstanbul'dan Berlin'e Göç Eden Gençlerin Deneyimleri Üzerine Bir Analiz"

**Engin Öztornacı, Dokuz Eylül Üniversitesi**

"Genç İşsizliği ve Dijital Göçmenlik"

**Âdem Çiçek, İstanbul Medeniyet Üniversitesi**

"Türkiye'deki Hekim Adaylarının Yurt Dışına Göç Etme Eğilimleri"

**PANEL 3 - Yeni Nesil Radikal Siyaset**

(E1 – 307)

**Moderatör:** Metin Koca, İstanbul Bilgi Üniversitesi

**Katılımcılar:** Ahmet Yusuf Özdemir, Alphan Telek, Anıl Kemal Aktaş, Büşra Çelik.

**Ahmet Yusuf Özdemir, Yıldız Teknik Üniversitesi**

"Avrupa ve Türkiye Arasında Selefî Hareketlerin Ulusaşırı İzdüşümleri"

**Alphan Telek, Sciences Po**

"2008'den Günümüze Gençlik Hareketlerinde Kuşak ve Sınıf İlişkisi: Y, Z, Prekarya"

**Anıl Kemal Aktaş, Tilburg Üniversitesi**

"İVME Hareketi: Sivilin Sivili Bir Siyasi Hareket Denemesi"

**Büşra Çelik, Kocaeli Üniversitesi**

"Toplumsal Hareketler Bağlamında Üniversiteli Öğrenci Hareketleri ve Radikalleşme"

12:45- 13:45 Öğle yemeği

13:45-14:55  
3. OTURUM

#### PANEL 4 - Yabancılaşma, Göç ve Entegrasyon

(E1 – 301)

**Moderatör:** Özge Onursal Beşgül, İstanbul Bilgi Üniversitesi

**Katılımcılar:** Berk Aydeniz, Buket Özdemir Dal & Gizem Nur Ezme, Gülden Demir.

**Berk Aydeniz, Pamukkale Üniversitesi**

"Pamukkale Üniversitesi'ndeki Tıp Öğrencilerinin Göç Etme Sebepleri"

**Buket Özdemir Dal & Gizem Nur Ezme, Kocaeli Üniversitesi & Bahçeşehir Üniversitesi**

"Türkiye'de Göçmen Entegrasyonunda Gençlerin Yerine Eleştirel Bir Bakış"

**Gülden Demir, Nişantaşı Üniversitesi**

"Mülteci/Göçmen Gençlerin Türkiye Algıları: Şişli ilçesi örneği"

#### PANEL 5 - Kimlik ve Siyaset

(E1 – 307)

**Moderatör:** Ayşenur Benevento, İstanbul Bilgi Üniversitesi

**Katılımcılar:** M. Alkim Bayraktar, Sema Çınar Alevli, Sibel Utar.

**M. Alkim Bayraktar, Yeditepe Üniversitesi**

"İstanbul'da Yahudi Genç Kuşağı Kesişimsellikler Üzerinden Okumak: Kuşaklar Arası Aktarımlar, Farklar, Kesişimsellikler"

**Sema Çınar Alevli, Ege Üniversitesi**

"Kuşak Kimliği Problemi"

**Sibel Utar, Kültür Bakanlığı Dumlupınar Üniversitesi**

"Geçmişin Yıkıntıları Arasında Yitirilmiş Yuvayı Aramak: Türkiye'deki Suriyeli Mülteci Gençler ve Nostalji"

**14:55-15:55**  
**4. OTURUM**

**PANEL 6 - Gençlik Politikaları**

(E1 – 301)

**Moderatör:** Ayhan Kaya, İstanbul Bilgi Üniversitesi

**Katılımcılar:** Ersin Kopuz & Taha Aydoğmuş, Caner Turan, İlknur Karaaslan & Betül Yılmaz.

**Ersin Kopuz & Taha Aydoğmuş, İstanbul Üniversitesi & Işık Üniversitesi**

"Türkiye'de Gençlik Politikalarının Oluşturulmasında Sivil Toplum Kuruluşlarının Rolü: Habitat Derneği Örneği"

**Caner Turan, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi**

"Gençlik Çalışmaları Bağlamında Minör Pratikler: Doğaçlama Tiyatro Sanatının Gücü"

**İlknur Karaaslan & Betül Yılmaz, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi & Marmara Üniversitesi**

"Türkiye'de Gençlerin Güçlendirilmesine Yönelik Çalışmaların Farkındalığının Analizi"

**PANEL 7 - Engeller ve Arayışlar**

(E1 – 307)

**Moderatör:** Demet Lüküslü, Yeditepe Üniversitesi

**Katılımcılar:** Mehmet İlhanlı, Esra Varhan, Tuğba Gökdoğan.

**Mehmet İlhanlı, Köln Üniversitesi**

"Barışı Konuşmanın Maliyeti: Genç Barış Aktivistlerinin Önündeki Engeller ve Mücadele Motifleri"

**Esra Varhan, İnönü Üniversitesi**

"Gençlerin Barınma ve Konut Sorunu: Krizden Çıkış Mümkün Mü?"

**Tuğba Gökdoğan, Centre Norbert Élias - CNE**

"İstanbul'da Gençlikten Yetişkinliğe Geçiş: Belirsizleşen Bir Gelecekte Bireysel Belirginlik Arayışları"

**15.55-16.00 Kahve Molası**

## 5. OTURUM 16:00 – 17:00

### PANEL 8 - Engeller ve Arayışlar (II)

(E1 – 301)

**Moderatör:** Deniz Güneş Yardımcı, İstanbul Bilgi Üniversitesi

**Katılımcılar:** Aykut Karahan, Furkan Emiroğlu, İhsan Tark Çelik.

**Aykut Karahan, Beykent Üniversitesi**

"Varoluşsal Tehcir Karşısında Ufukların Kaynaşması ve Kültürlerarası Öğrenme"

**Furkan Emiroğlu, İstanbul Medeniyet Üniversitesi**

"İstanbul'daki Gençlerin Radikalleşme Algısı ve Siyasi Aktivizm Tercihleri"

**İhsan Tark Çelik, Anadolu Üniversitesi**

"Diaspora Arabeskinin Tipografik Hâli: Bir Dışavurum Aracı Olarak Suriyeli Gençlerin Duvar Yazıları"

17.00-17.30

**Kapanış Konuşmaları  
(E1 – 301)**

- 1. ve 5. Oturum haricindeki oturumların panelleri eş zamanlı olarak gerçekleştirilecektir.
- Açılış ve Kapanış konuşmaları; Panel 1; Panel 2; Panel 4; Panel 6 ve Panel 8 salon E1-301'de gerçekleşecektir.
- Diğer Paneller (3, 5 ve 7) salon E1-307'de gerçekleşecektir.
- Misafirlerin santralistanbul Kampüsü'ne girişte Ziyaretçi Girişini kullanmaları gerekmektedir. Ziyaretçi Girişi otopark alanının sonunda yer almaktadır.

ISBN: 978-605-399-618-7

İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI

### İletişim

İstanbul Bilgi Üniversitesi, Avrupa Birliği Enstitüsü

Eski Silahtarağa Elektrik Santrali Kazım Karabekir Cad. No: 2/13 34060

Eyüpsultan / İstanbul

Telefon: 0212 311 53 63

Web Sitesi: [www.eu.bilgi.edu.tr](http://www.eu.bilgi.edu.tr)

E-posta: [europa@bilgi.edu.tr](mailto:europa@bilgi.edu.tr)

